

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 277.
1939. december 6., szerda.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradl Közöny, Inrez. în Reg. Publ. Périodice sub No. 10/1-1938. Trh. Arad

FELJEGYZÉSEK

Hóhéher üggyöny védi napok óta a hősi finn nemzet fenyegetett fővárosát, Helsinkit a szovjet repülőgépek légibombáitól. A természet ezúttal is könyörületesebbnek mutatkozik a XX. század ugynevezett kultúremberénél és jótékony hóviharral állja útját a rombolásnak, a polgári otthonok összebombázásának: mintha csak Észak tájainak peergynyi földszelleme dolgozna itt egy százmillióst tulerőtől szorongatót három és félmillióst, de mindig szabadságszerető nép védelmében...

Nagya vagyunk modern fegyvereinkkel. Am nincs olyan erőd-vonalunk, tengeralattjárónk, de-lejes aknánk, bombavefőnk és légháritó acél-függönyünk, amit még ravaszabb technikai felkészültséggel, akár gyafurább elszántsággal és vesztetebb akaratjal le ne lehetne pipálni...! Am próbálják megregulálni az ós-elemeket, ha egyszer azok lépnek akcióba...! Próbálják gátat vetni a holland tengerárnak, ha egyszer elveszti gátját; kíséreljék meg jobirni a finn föld védő hóviharát, ha milliárd és milliárd jégzilánk csillogó arzenál-jával fordul a repülőgép-propellerek, a bombavefők olajtankjai és fájékozó-képessége ellen! A tél fegyvertelen nagyhatalma éppen Moszkva alatt mutatta meg egy francia világhatalmi diktatúrának: eddig és nem tovább! Így vérezt el s fagyott meg a napoleonai Grande Armée a moszkvai szteppek hósvátagjai között. Vigyázzunk, a történelem szereti megismételni önmagát és nem lehetetlen, hogy új csodatételekre készül a finn földek, tavacs-kák fölött vilodzó északi fény valószínűtlenül ható világitásában, a csontig-vágó jégzilánkokcskák hóviharának hatalmas légvédelmi-függönye fölött.

Ujra püspöki szó adott kifejezést Kolozsváron az összehozás szükségességének, ahol két, évszázadok óta egymás mellett élő, egymásra utalt népek történelmi sorsközösségét idézték leiki szemünk elé. Az erdélyi ősi unitárius egyház feje, a püspök nyilatkozott meg így a romániai unitáriusok egyházi parlamentjének teljes plénuma előtt; de egyben azonnal fel is sorolta mindazokat a benső nagy munkakereket, amelyekben ezeknek az elveknél elsősorban kell érvényesülniök, hogy a kívánt célt elérhessük. Beszédese adajokát sorakoztatót föl felekezeti közoktatásügyünk hiányairól, népoktatásügyünk jellemének kívánhivalóiról, az állami támogatás szelleméről, ha akadálytalanul a helyi rendeltetését minden nép és felekezet életében egyformán aránylagos mértékben. A békét és az egyetértést szavai: hallottuk a püspök ajkairól; de ugyanakkor a nemzetközi tekintélyű népnevelő gyakorlati tapasztalatai sem maradtak el a tennivalókról, ha valamilyen egyformán és igaz szívvel kívánjuk elérni a közösen kívánt célt.

Ime, az unitárius püspök beszéde miniatűr szolgálhat minden becsületes és jószándéku törekvés számára. Elv és gyakorlat szerencsés ötvözeté ez a beszéd: világos célkitűzés az eszmei sikon és tárgyilagos megjelölése a kölcsönös tennivalóknak. Ha elveit követni kívánjuk, követnünk kell a tennivalókat illető iránymutatását is.

A magyar munkásság bucarestii nagygyűlésén kimondotta, hogy világszemléleti és szervezeti különbség nélkül otflátja a maga természetes helyét a Romániai Magyar Népközösség országos keretében. Abban az egyedül létező, törvényes jogvédelmet és jogosultságokat nyert országos magyar közművelődési, társadalmi és gazdasági magyar testületben, amelyhez csupán egy feltétel szükséges, hogy valaki teljes szívvel-lelékkel tagja legyen: az, hogy fenntartás és feltételek nélkül,

Középamerikai és északeurópai államtömörülések a szovjethaderő finnországi betörése miatt

Sulyos veszteségeket szenvedtek az orosz csapatok — Amerikai, norvég és svéd önkéntes-csapatok indultak Finnországba — A skandináv államok konferenciája

A tél is Finnország segélyére siet

Helsinki. Az északeurópai államok politikai körében úgy vélik, hogy a finn-orosz fejlemények a balti államokra és a skandináv államokra is kihatással lehetnek. Ha ugyanis a balti államok meglátják a finn sikereket és a hősi finn ellenállást, úgy ők is könnyen felléphetnek a területükön létesített szovjet-támaszpontok ellen. A balti államok sajtója már is keményebb hangon kezd írni és közli, hogy a finn községekbe bevonuló szovjet csapatok brutálisan bánnak el az ottani finn polgári lakossággal.

Londonban olyan hírek terjedtek el, hogy Anglia és Franciaország titakozni fognak a finnellenes szovjettámadás ügyében. A titakozás a népszövetségi ülésen hangzik majd el.

A Reuter ügynökség jelentése szerint az angol kormány minden szempontból meg fogja vizsgálni a finn-orosz viszályt, azonban még korai volna a kormány bármily irányu elhatározásáról beszélni.

London. A Press Associated értesülése szerint Anglia és Franciaország annak a lehetőségét mérlegeli, hogy titakozásul a szovjet-betörés ellen, nyilvánosságra hozza a Moszkvában letöltött tárgyalások anyagát. Mint most kiderült a heteken keresztül folvt moszkvai tárgyalásokat Anglia azért szakította meg, mert nem volt hajlandó a Balti-államok s Finnország érdekeit feláldozni.

Genf. Uruguay kormánya hír szerint legyzékert intéz a Népszövetséghez, amelytől azt fogja kérni, hogy a Finnország elleni támadás miatt a Szovjetet zárják ki a Népszövetségből. A legyzék hangoztatja, hogy ellenkező esetben Uruguay lépne ki a nemzetek tanácsából. A chilei kormány szintén tiltakozni fog a Szovjet magatartása ellen.

A pápa egyhetes fegyverszünetet javasol karacsonyra?

Stockholm. A svéd lapok jelentése szerint a pápa kezdeményező lépéseket akar tenni, hogy kössenek a hadviselő felek egyhetes ka-

racsonyi fegyverszünetet. Ez a fegyverszünet a szent estéről név estéig tartana. A lapok hozzátézik, hogy a Vatikánvárosból nem cáfolták meg ezt az értesítést.

Megerősítik a finnek az Aaland-szigeteket

Helsinki. Finnország népe nagy megkönnyebüléssel fogadta a hóvihart, amely hétfőn támadt az ország felett. A hóvihar nagyon jókor jött, mert a Donau nevű német gőzös, amely a németek elszállítása végett futott be a helsinki-i kikötőbe és jelenlévél biztonságha juttatta a fővárost, hétfőn reggel elhagyta a kikötőt. Az időjárás olyan kedvezőtlen, hogy a legtöbb helyen be kellett szüntetni a harcokat. Az oroszok nem mernek előnyomulni, mert sűrű hótakaró fedj az aknákat és a tank-csapatokat. Hétfőn csak északi Finnországban voltak kisebb harcok. Pontos részletek nincsenek, azonban minden hír arról számol be, hogy a finnek bámulatos bátorsággal és szívóssággal tartóztatják fel az ellenséget. Salmierj nikkel-bányáit nem robbantották fel, de

a berendezést aláaknázták, úgy hogy orosz előretörés esetén azonnal a levegőbe lehet röpíteni.

Tanner finn külügyminiszter táviratlagos bejelentette Avenol népszövetségi főtitkárnak, hogy Finnország preventív védelmi intézkedéseket tett az Aaland-szigetek semlegességének biztosítására és a szigetek körül aknávezetést létesített.

Ritvy finn miniszterelnök tegnap válaszolt azokra a vádakra, amelyek szerint a finn kormány idegen befolyásra határozta el magát az ellenállásra. A finn miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány a fegyveres ellenállást saját elhatározásából mondotta ki. Sem ő, sem az elődje külföldi kormány megbízottaival nem tárgyalt. A finn kormány nem kapott semmilyen külföldi

igaz lélekkel magyarnak vallja és érezze magát. Az ország magyar munkássága ezt a vallomását megtejtte és ezzel a manifesztációval a maga részéről is kifejezésre juttatta azt a meggyőződését, hogy népei ügyeink érdekei előtt, — amelynek egyedüli képviselője a Magyar Népközösség, — el kell törpülnie minden osztály-szemponyúnak, szakmai kiccsinyeskedésnek, társadalmi előjélethez: a közönségesnek egyforma tagja minden magyar, aki becsületes fegyverkezétséggel a sorba áll és vállalja a maga munkarészét.

A magyar munkásság Bucarestben hitet tett és ez a hitvallás csak megerősítheji Aradon is, mint az ország bármelyik részében a hivatott ma-

gyar népközösségi vezetők eddigi célkitűzéseit és tovább, eredményes munkájának lendületét. Az ország magyar munkássága tagadhatatlanul azok mellett nyilatkozott meg ezúttal is, akik eddig is a központi vezetésnek példáját követve, vállvetett munkával teremtették meg a népközösség kezdeti kereteit és sorompóba állni sem tétozáztak az eredeji népközösségi csoportosulást hirdető kísérletezései vel, majd tereszakoskodásaival szemben. A magyar munkásság kimondotta a döntő szót a maga hitét, illetoleg és ez a szó, mely elhangzott, immár mindenkorra becsületes magyar hitvallás marad. (J.)

segítségét és az ország ellenállását saját erejéből szervezte meg.

A Havas ügynökség szerint a finn kormány bejelentette, hogy végrehajtja az Aaland-szigetek megerősítésének törvét. Mint ismeretes a finnek hosszú évek óta meg akarták erősíteni az Aaland-szigeteket, de ezt elsősorban a szovjetkormány ellenezte. A finn kormány reméli, hogy a szigetek megerősítésének most már nem lesz senki ellenére, tekintettel arra, hogy az 1921-ben létrejött megállapodásban résztvevő hatalmak közül egyik sem lett az ellen kifogást.

Finna hadisikerek

Páris. A Parisi Soir helsinki-i külön jelentése szerint a hóviharak jelentékenyen megerősítettek a finnek ellenállását. Két nap óta az egész országban hatalmas hóviharak tombolnak. A karéllal finn tilzérés több ponton elnémította az orosz nehéz-ítékeket. Vipuri mellett öt szovjet repülőgép kénytelen volt a hóvihár miatt le szállani. A Ladoza-tótól északra, Suifarin közelében, a finnek heves ellenállást fejtenek ki és

Csak finn népkormányral hajlandó tárgyalni a szovjet

Moszkva. A szovjet rádióállomás hivatalos közlése szerint WINTER moszkvai svéd követ tegnap közölte a szovjetkormánnyal, hogy Helsinki újabb tárgyalásokat óhajt kezdeni a viszály békés elintézésére. Molotov népbiztos azt válaszolta a svéd követnek, hogy a szovjetkormány az ugynevezett finn kormányt nem ismeri el, de ez a kormány különben is elhagyta Helsinkit és ismeretlen helyre távozott. A szovjetkormány és e között a kormány között tárgyalásokról nem lehet szó. A szovjetunió a szabad demokrata finn köztársaság népkormányát ismeri el és ezzel már meg is kötötte segélynyújtási és barátsági egyezményét. Ez a szerződés képezi a békés és előnyös kapcsolatok kialakulását Finnország és a szovjetunió között.

Molotov tiltakozása a népszövetség összehívása ellen

Moszkva. Molotov külügy népbiztos távlati jegyzéket intézett Avenolhoz, a Népszövetség főtitkárához és tiltakozik a Népszövetség összehívása ellen. A jegyzékben kifejti, hogy a szovjetunió békés viszonyban él a finn köztársasággal, amelynek kormányával december 2-án baráti és segélynyújtási szerződést kötött. E szerződéssel szabályozást nyertek azok a kérdések, melyekben sikertelen tárgyalások folytak a korábbi finn kormányval, amely most elvesztette felhatalmazását. A Kuusinen vezetése alatt álló demokrata finn köztársaság kormánya december 1-én azzal a kérelemmel fordult a szovjetunióhoz, támogassa katonai erejével a finn demokrata köztársaságot, hogy közös erővel felszámolják azt a veszedelmes tilzérést, amely a finn

helyenként ellentámadással szorították vissza az előnyomuló ellenséget. A szovjet repülőgépekről Helsinki felett röpiratokat dobtak le, amelyekben Molotov felszólítja Finnországot, hogy szüntesse meg az ellenállást, mert ellenkező esetben a szovjet légi és a tengeri haderő elfoglalja sepegni Helsinkit a föld színéről.

Még mindig nem hagyhatta el Moszkvát a finn követség személyzete

Helsinki. A moszkvai finn követség személyzete még mindig nem hagyhatta el az orosz fővárost, noha a helsinki szovjetkövetség tagjai már hétfőn elutaztak. Ha a svéd követnek az elutazás meggyorsítására irányuló fáradozása sikertelenül végződne, a finn követségnek nem marad más hátra mint a moszkvai diplomáciai testület doyenjéhez, Schullenburg német nagykövethoz fordulni, miként ezt nemrég a lengyeleknek is meg kellett tenniük.

kormány magatartása révén Finnországban támadt.

A népszövetségi tanács és a teljes ülés összehívásának már azért sincsen alapja, mert azok a személyek, akiknek nevében Rudolf Holsti ur a Népszövetséghez fordult, nem képviselik a finn népet. Ha azonban a megfontolások figyelmen kívül hagyásában, a Népszövetséget mégis egybehívják, a szovjetunió lehetetlennek tartja az ülésen való részvételt. A szovjetkormánynak ezt az elhatározását az a körülmény is megerősíti, hogy Avenol főtitkár közlése az egybehívásról megismétlő Holsti levelének sértő és rágalmazó szövegét és az elfogadhatatlan, mert hiájával van a szovjetuniót megillető tiszteletnek.

Olasz tüntetések a finnek mellett

Róma. Az olasz fővárosban kedd délben ismét nagyarányú tüntetés ment végbe a Szovjet ellen. A déli órákban mintegy ezer főnyi tömeg, nagyrészt főiskolai hallgató vonult fel a finn követség elé. A tömeghez írt az uccal járó-kelőkben még legalább háromezren csatlakoztak és innen a szovjetkövetség elé akartak vonulni. Ez odavezető utat azonban milicisták zárták el. Még fokozódott az elkeseredés, mikor az éppen akkor megjelent déli lapok híri adták, hogy a finn városok felett az orosz repülő propaganda-cédulákat dobálták le, amelyek Molotov aláírásával felszólítják a finn népet, hogy adja meg magát, mert különben 800 szovjetrepülő a földdel teszi egyenlővé Helsinkit. A tömeg ezután még órákon át tüntetett a Szovjet ellen.

Tegnap érkezett Helsinkibe az a tíz olasz repülőgép, amelyet a finn kormány egy olasz repülőgépgyárból megrendelt.

Svédország intézkedései

London. A Reuter-ügynökség jelentése szerint a svéd kormány minden előkészületet megtett Stockholm polgári lakosságának esetleges elszállítására. A hatóságok már két hónappal ezelőtt kidolgozták a nők és a gyermekek akadálytalan és gyors elszállításának tervét.

Stockholmból jelentik, hogy a svéd kormány megcáfolta azokat a híreket, mintha Svédország Finnországgal együtt résztvenne az Aaland-szigetek megerősítésében. (Dunaposta.)

A svéd nemzet természetesen osztatlan rokonzenével fordul Finnország felé. Eddig egymillió svéd korona gyűlt össze Finnországba küldendő önkéntes csapatok felszerelésére és egyéb költségeinek fedezésére. Ennek az összegnek felét magánosok, felét pedig a svéd kárpadozta. Nagyszámú finn gyermek

ruban. A svéd nemzet egészben véve és pártkülönbség nélkül azt a felfogást vallja, hogy minden lehető meg kell tenni a finnek érdekében. Remélhető azonban, hogy a jól felszerelt finn hadsereg hosszú ideig, esetleg tavaszig is ellen tud állni az orosz támadásoknak és addig sok minden történhetik.

Amerika magatartása

Newyork. Az amerikai politikai körök mind nagyobb nyomást gyakorolnak Rooseveltre, hogy szakítsa meg a diplomáciai viszonyt Moszkvával. Főleg Hoover volt einök hiveinek csoportja az, amely szítja ezt a mozgalmat. Bizonyosra veszik, hogy a kormány rövidesen dönteni fog ebben a kérdésben. Egyes lap-tudósítók az európai jelentésekből tudni vélik, hogy Németország közvetített Moszkvában a finnek érdekében, de eredménytelenül. Most állítólag azt mérlegelik, hogy milyen feltételek mellett köthetnének békét a nyugati hatalmak, hogy egyesült erővel gátat vethessenek a Szovjetnek. Ugyancsak sikertelen német közvetítésről emlékezik meg a londoni Times is.

Norvég diákok szimpátiája

Osló. (Rador.) A Stefani ügynökség jelentése szerint norvég diákok csoportjai Oroszország ellen tüntettek. A norvég diákok szolidaritásukról biztosították a finn diákságot.

Az amerikai sajtó Moszkva távoli céljairól

Washington. A Washington Times and Herald című újság a következőket írja: A szovjetcsapatok behatoltak Finnországba és csak hetek kérdése az, hogy a hatalmas orosz medve a gyenge rénszarvással végez. Amerikát ma azonban nemcsak Finnország sorsa aggasztja hanem az a kérdés is, vajon Finnország meghódítása után a szovjet merre fordul. Az előjelek arra mutatnak — folytatja az újság — hogy a szovjet dél felé fordul és a Dardanellákig akar előnyomulni. A szovjet végső célja a Dardanellák meghódítása, amelyen keresztül a Földközi tengerhez vezető utat a maga számára akarja biztosítani.

Washington. (Rador.) A Reuter-ügynökség a Fehér Házhöz közlése körülből szerzett értesülése alapján közli, hogy az Egyesült-Államok kormánya nem hívja vissza moszkvai nagykövetét. A Hoover és Wachenberg szenátor vezetése alatt álló köztársasági párt igyekszik nyomást gyakorolni a kormányra, azt kívánva, hogy a Finnország elleni indokolatlan támadás miatt elégedetlenségének kifejezésésképpen szakítsa meg a diplomáciai összeköttetést és hívja vissza moszkvai nagykövetét.

Az amerikai sajtó teljes egészében elismeréssel adózik a finnek hősiessége iránt. Számos nagy lap az amerikai-szovjet diplomáciai összeköttetés megszakítását követeli.

Szovjetországban az a visszautasítása, hogy nem vesz részt a Népszövetség munkálataiban, úgy tekinthető, mint kilépésének előjele. A Manchester Guardian azt állítja, hogy a Szovjet és Németország teljes egyetértésben dolgoznak, ami megnyilvánul Németországnak a finn-orosz konfliktusban tanúsított magatartásában és abban a sajtóradírártban, amelyet Svédország ellen indítottak a német lapok. Ez az együttműködés végül fenyegetheti Anglia tengeri utját és stratégiai helyzetét az Északi-tengeren Szerencsére — teszi hozzá a lap — a nyugati szövetségeseknek módjukban áll a skandináv félszigeten megakadályozni a német-orosz társulást. A Daily Express azt a hírt közli, hogy Moszkva Esztországtól három újabb légi támaszpont átadását kívánja, amelyet fel akar használni a Finnország elleni támadás céljaira.

Róma figyel a délkelet-európai szovjet-törekvéseket

London. A Reuter-ügynökségnek jelentik Rómából, hogy az érdeklődés előterében a délkelet-európai szovjet-törekvések állanak. A Reuter iroda megjegyzi, hogy értesülése szerint a különböző balkáni fővárosokból Rómába olyan jelentések érkeztek, amelyek arról szólnak, hogy az olasz érdekeket a Balkán-államokban súlyos veszedelem fenyegeti. Olasz politikai körökben úgy látják, hogy a balkáni semleges csoport megalakítását az angol-francia álláspont határozatlansága hátráltatja. Rómában úgy vélik, hogy amíg Anglia és

Franciaország nem nyilvánítja szándékait, a csoport megalakításának terve csak kezdetleges állapotban marad.

A német álláspont

Köpenhága. (Rador.) A Politken című lap berlini tudósítója jelenti, hogy Németország meg akarja őrizni teljes semlegességét a finn-orosz konfliktusban. Németország nem ismerte el az új finn népkormányt és csak arra szorítkozott, hogy megvédelmezze a kormány finnországi érdekeit.

A középamerikai államok fellelése a szovjet népszövetségi tagsága ellen

Newyork. Az uruguayi külügyminiszter javasolta, hogy a délamerikai államok külügyminiszterei közös nyilatkozatot szerkesszenek és abban közösen foglaljanak állást Szovjet-országgal szemben. *Argentina, Brazília, Paraguay, Peru és Columbia* ehhez már hozzájárultak. *Bolivia* kormányja utasította genfi képviselőjét, hogy teljes erővel támogassa a Szovjetellenes mozgalmat. *Uruguay* a Népszövetségből való kilépéssel fenyeget arra az esetre, ha megengednék, hogy Szovjetország továbbra is tagja maradjon a Népszövetségnek. *Argentina* és *Uruguay* hivatalos köreiben megvitatják annak szükségességét, hogy Délamerika összes államai közös frontot ala-

kítsanak a kommunizmus ellen. *Brazília*, amely nem tagja a Népszövetségnek szintén csatlakozott ehhez a mozgalomhoz. Ami az Egyesült-Államokat illeti, Hull külügyi államtitkár kijelentette, hogy a középamerikai államok kormányai javasolták, hogy kollektív tiltakozást küldjenek a Népszövetséghez Oroszország ellen és hogy az Egyesült-Államok is rokonszenvesen támogassa ezt a javaslatot. Másrészt politikai körökben az a vélemény, hogy Roosevelt elnök úgy véli, hogy világpolitikai szempontból nem volna helyes, ha az Egyesült-Államok megszakítanák a diplomáciai kapcsolatokat Szovjetországgal.

Hatvan szovjet-repülőgépet semmisítettek meg a finn légeiháritók

Amsterdam. Stockholmi jelentések szerint a finnek Salmittól és Jervittől északra kétszáz orosz ejtőernyőt bekerítettek, gépfegyvertüz alá vettek és ugyanakkor 60 orosz repülőgépet megsemmisítettek.

Eredményesen tartják állásaikat a finn védelmi csapatok!

Berlin. A Német Távirati Iroda jelenti Helsinkiből, hogy kedden délig nem volt légitámadás a finn főváros ellen. Megcáfolják a jelentések azt a hírt, hogy a finn kormány elhagyta volna a fővárost. A kormány tagjai állandóan Helsinkiben tartózkodnak és ugyanott hétfőn a miniszterelnök elnöklése alatt minisztertanácsot tartottak és fontos kérdéseket tárgyaltak meg. A finn kormány hétfőn nem adott ki hadijelentést. Hír szerint megtörtént a hírszolgálati iroda átszervezése is. A finn főváros környékén még mindig tart a heves hóvihár, amely megbénít minden nagyobb hadműveletet. Viipuri városát állítólag kedden is bombázták a szovjetrepülők. A helsinkii bankokat kedden ismét megnyitották.

A római Stefani-iroda az orosz—finn hadműveletekről a következőket jelenti: A szovjetcsapatok Petsamo környékén partraszállottak, de a finn repülők megtámadták és szét szórták az orosz csapatokat. A szovjetrepülők egy nagyobb finn villanytelep ellen akartak támadást intézni, de a finn légeiháritók súlyos veszteségeket okoztak nekik.

1500 szovjetfogoly

A Ladoga-tótól északra levő erdős területen elkeseredett harc folyik az ellenséggel. A finn csapatok gyors mozgása, az erdős terület ismerete és a frontnak hajlása kedvezett és olyan csapdába ejtette az orosz csapatokat, hogy a számbeli fölényben levő hadsereg minden fölényét elvesztette. A finnek az itt harcoló szovjetcsapatok nagyrésztet körülvevették és hétfőn 1500 orosz foglyot ejtettek. A kareliai földszorban a finnek szintén néhány kilométeres előnyre tettek szert. A finneknek különben van most már még egy szövetségeseük a harctéren és ez: a tél.

Az orosz hivatalos jelentés szerint a leningrádi katonai kerület csapatai folytatják az előnyomulásukat. Petsamótól délre 25 kilométernyire jutottak előbbre és a szovjet hadihajók megérkeztek a kikötőbe, ahol megkezdtek a finn aknák eltávolítását. A kareliai földszorban a szoviethaderők 45—50 kilométernyire nyomultak előre.

Petsamo városát felgyújtották a kivonuló finn csapatok

Helsinki. A finn főhadiszállás jelentése szerint a szovjetcsapatok már eddig is súlyos veszteségeket szenvedtek. Londonba érkezett jelentések szerint a finn csapatok elhagyták Petsamot, azonban a város felgyújtották. Petsamo valamennyi épülete lángokban áll. Ugyanez történt állítólag a norvég határ közelében lévő Salmijeri városával is.

Stockholmban egyre növekvő nyugtalansággal szemlélik az eseményeket és különösen az a körülmény nyugtalanítja a svéd kormányt, hogy a szovjet a távoli északon, Petsamonál újabb csapatokat tett partra és Murmanszk felől szárazföldön is csapaterősítése-

ket szállítanak. Stockholmban úgy tudják, hogy Petsamo körül huszezer főnyi szovjetkatonaság áll harcban és igyekszik arra kény szeríteni a finn véderőt, hogy norvég területre meneküljön. A finnek itt két védelmi vonalat építettek és ezek közül egyet már elérték az orosz csapatok. — jelenti Moszkva. Az elfo-

gott orosz katonák különben arról panaszkodnak, hogy három napja nem kaptak élelmet. Ez azt látszik bizonyítani, hogy a vöröshadsereg szállítási és utánpótlási zavarokkal küzd. A svéd kormány az események hatása alatt részleges mozgósítást rendelt el. — jelenti a londoni hírszolgálati miniszterium. — és ezzel tizenöt korosztályt, összesen 40.000 embert hívtak zászló alá. A behívott tartalékokat a svéd—norvég határon összpontosították és szolgálataikat hadiszolgálatnak minősítették. A svéd hadseregben, amelynek jelenlegi létszáma 150.000 ember minden szabadságolást megszüntettek.

Halifax és Chamberlain újabb nyilatkozatai

Londonból jelentik: Halifax lord angol külügyminiszter a lordok házában hosszabb beszédben ismertette Anglia háborus célkitűzéseit és már több kormánynyilatkozatban körvonalazott álláspontját. Megemlékezett a finnországi eseményekről is, amelyeket úgy jellemezte, hogy „Németország példája követésre talált: Európa egyik legnagyobb hatalma megtámadta Európa egyik legkisebb, de legtehetősebb országát”. Hangsúlyozta a külügyminiszter, hogy Anglia nem kíván megtorlási politikát folytatni a háború befejezésekor.

Az alsóházban Chamberlain miniszterelnök egy munkáspárti képviselő kérdésére válaszába, kijelentette, hogy a finn kormány saját elhatározásából fordult a Népszövetséghez, amelynek ülésén Angliát Butcher külügyi államtitkár képviseli majd. Az államtitkár kifejtte a Népszövetség előtt Anglia kormányának álláspontját. Ugyancsak egy munkáspárti képviselő kérdésére, hogy vajon Anglia tiltakozást jelentet-e be Moszkvában, „nem”-mel válaszolt.

Megkönnyíti a városvezetőség a közönség közterheit

Leszállítják a községi pótdát, kiterjesztik a lakbérleti illeték alóli mentességet és mentesítik a községi közmunkateljesítés alól azokat, akik legalább kéthónapos katonai összpontosításon vettek részt.

Jövő év április elsején lépnek életbe a kedvezmények

Aradváros vezetősége a pénzügyi szolgálat közreműködésével megkezdte a jövőévi költségvetés összeállítását. Az új költségvetés 1940. április elsején lép életbe és a bevételi előirányzatoknál új szempontok érvényesültek, különös tekintettel az idei költségvetési év tapasztalataira. Megállapítást nyert ugyan is, hogy

a város az általános gazdasági helyzet következtében nem tudja megvalósítani nagyszabású beruházási terveit és így az erre való tekintettel a költségvetésbe illesztett előirányzati tételek jelentős része feleslegessé válik.

Csak a közelmúltban hozta nyilvánosságra a városvezetőség a költségvetési év már elmúlt hét hónapjának bevételi és kiadási jelentését, amiből kitűnik, hogy az előirányzott bevételnek csupán ötven százaléka folyt be a város pénztárához. Kétségtelen, hogy nem a polgárság rosszakaratáról van szó, hanem a viszonyok alakulása határozza meg ezt a kedvezőtlen bevételi arányt. Ugyancsak a viszonyok készítetik a várost arra, hogy ne kívánja erőlyesebben szorgalmazni a jövőben is a fokozott közterheket és éppen ezért elhatározták, hogy

az 1940. április elsejével kezdődő költségvetési évben lényegesen csökkentik a községi közterheket.

Elsősorban a községi pótdát mérséklését határozták el, mégpedig olyan módon, hogy

a most végetelé közeledő költségvetési évre 200 százalékkal emelt pótdát 100 százalékkal csökkentik. Ez annyit jelent, hogy míg ezen a címen folyó költségvetési évre 20 millió lei bevélt irányoztak elő, addig a jövő évben csak 10 millió lei szerepel bevételi előirányzatként.

Tízmillió leül kevesebbet kell tehát Arad kereskedő, iparos és szabadfoglalkozású társadalmának fizetnie. Ugyanis a községi pótdát ezekre a foglalkozási ágakra vonatkozik.

Csökkentik a közönség városi adóterhét a lakbérleti illetékek viszonylatában is. Eddig a 6000 leig terjedő házbérek mentesültek a községi lakbérleti illetéktől. Jövő év április elsejétől kezdődőleg ezt a lakbérösszeget 9999 leire, tehát

az összes, 833 leig terjedő havi házbérekre kiterjesztették.

Ugyancsak ebben a vonatkozásban, növelték a köztisztviselőknek nyújtott kedvezményt is. A köztisztviselőknek ugyanis a jövő költségvetési évben csak 2,5 százalékos kulcs alapján kell lakbérleti illetéket fizetniük.

Végül a katonai összpontosítás során szolgálatot teljesítő, vagy teljesített polgároknak is segítségére kíván lenni a városvezetőség. Éppen ezért intézkedés történt, hogy

mindazok, akik hét hónapi katonai összpontosításon való részvételt igazolni tudnak, mentesüljenek a jövő évi közmunkakötelezettség alól.

URANIA Tel.: 12-32.

Ma nagy Mikulási ajándék!

„Az első ballépés” (Lord Jeff)

Mickey Rooney és Freddie Bartholomew

A két tehetséges színészgyerek első együttes filmje, mely hol megkacagtat, hol meghat. Valódi szórakozás mindenki részére. Németül beszélő film.

Ma UJ METRO háborus híradó.

3 órakor matiné mérs.

5, 7.15 és 9.30 órakor.

ARANY: bűvös szó
AURORA az arany szétosztója
 Vásároljon sorsjegyet az Aurora sorsjegyárudnál és DECEMBER 15. és 18. között minden reménye meglesz, hogy milliomos legyen.

ARANY
ARANY
ARANY
AURORA
 ÁLLAMI SORSJÁTEK

Helvi cím: **Aradmegyei Takarékpénztár.**

Parragi György:

A finn tragédia történelmi előzményei és világpolitikai okai

Pár hónappal ezelőtt nemcsak az örök csend, az ezer tó, a mondatérmő erdők hazájának neveztek Finnországot, hanem joggal az örök béke országának is, az északi Svájcnak, ahova nem érhetnek el az európai hatalmak háborus konfliktusainak passzázszelei. És hegnap óta egy brutális háboru harci zaja dülja fel azt a közel huszéves csendet, amely Finnországban tanyát vert, ismét szabadságáért és függetlenségéért hullatja véréit távoli testvéremzetünk, mint már annyiszor világszontagságos történelme során.

A finn—orosz háboru, mint általában a háboruk, nem egy éjszaka fordultán tört ki. Ez esetben is igazolást nyert a clauzewitz-i mondás, amely szerint a háboru nem más, mint a politika folyta-

tása más eszközökkel. A finn—orosz politikának szinte geopolitikai szükségszerűsége kellett bele-torkolnia a háboruba. Nemcsak nyelvben és véreb- rokon a finn nép a magyarsággal, hanem ab- ban a tragikus sorsában is, hogy a Gondviselés erre a kis népre is nagy európai hivatást bízott. Amióta a ködös ázsiai őshazából jó vagy rossz sorsa a nyugati kultúra északi állomáshelyére ren- dejte a finneket, azóta állandóan kemény és elke- seredett harcokat kell vívniok szabadságukért és önállóságukért. Már a középkorban is két világerő ütközési pontjába került Finnország: a svéd nagy- hatalom és a vladimiri orosz nagyfejedelemség ex- panziós törekvései közé.

Oroszország kijáratot keres az Atlanti-óceánon

Oroszország tehát már régóta kijáratot keres az Északi Jeges-tengeren keresztül az Atlanti-óceánra. Ezt a kijáratot ugyan már a XVI. szá- zadban merész angol hajósok megtalálták és An- glia már abban az időben élénk szörmekereskedést folytatótt le az Északi Jeges-tengerbe ömlő Dwina torkolattal, ahol Arhangelsk kikötője épült. Rend- szeres kijáronak azonban nem lehetett ezt felhasznál- nani, mivel az arhangelski kikötő az év felében be- van fagyva. Itt ugyanis már nem érvényesül a me- leg Golf-áram hatása, amelynek tudvalevően az északi norvég kikötők jégmentességüket köszönhe- tik. Ezeknek az északnorvég kikötőknek a megszer- zése már a cári Oroszország idején felmerült, 1882- ben megalkult az ugynevezett Arhangelsk-bizott- ság, amelynek vezére Baranov, az egész orosz biro- dalomban hatalmas propagandát fejtett ki részben a murman partvidék kiépítése, részben az atlanti-óceáni átjáró megszerzése érdekében. Ezáltal ugyanis Oroszország nemcsak kijuthat a szabad világóceánra, hanem megszerezne magának a világ legjobb vasércének telepeit Észak-Svédországban és Észak-Norvégiában. Husz évvel később 1902- ben Korupatkin titkos memorandumot készített a cárnak, amelyben rámutatott arra, hogy Orosz- szágnak feltétlenül szüksége van az északi átjáró- ra. Ez az északi átjáró, valamint a svéd és norvég ércmezők csak Finnországon keresztül közelithe- tők meg és ezért nyert különös geostratégiai je- lentőséget Oroszországnak ez az északnyugati szöglete a szovjet-világpolitika szempontjából.

Ezek az orosz államok is összeomlottak az 1917. évi orosz forradalom következtében. Finn- ország már régóta le akarta rázni a cárizmus béklyóit és ezért több ezer finn ifju a világháboru alatt jelentkezett a német hadseregben és ott a hő- siességéről különösen híres 27. porosz határ- zászlóaljba sorozták be őket, amelynek nagy része finnekből állott. A mai finn hadsereg tisztjeinek nagy része is ebből a zászlóaljból került ki. Az orosz forradalom kitörése jel volt arra, hogy Finn- ország is visszaszerezze régóta elvesztett függet- lenségét. Mannerheim tábornok vezetése alatt meg- alakult finn légió megkezdte a legendás hírű sza- badságharcot az oroszok ellen. Ebben a független- ségi harcban a finnek mellett inkább a száma nézve nem nagy, de szimbolikus jelentőségű német csapatok is résztvettek. Ludendorff tábornok em- lékirataiban megírja, hogy Mannerheim kérésére, az akkori nehéz német harctéri helyzetnek megfe- lelően, csak kevésszámú német katonát, három lo- vasezredet és három vadászzászlóaljat bocsátott a finnek rendelkezésére, akik von der Goltz tábornok

vezetése alatt végig is harcolták a finn szabadság- harcot. A német—finn fegyverbarátság akkoriban olyan nagy volt, hogy 1918. augusztusában Frigyes Károly hesseni herceget választották meg a finnek királyául. A német összeomlás következtében azon- ban 1919-ben köztársasággá kiáltották ki Finnor- szágot. A szovjettel 1920-ban kötötte meg Finnor- szág a dorpati békét, amelyben Finnországnak le kellett ugyan mondani Kelet-Karéliáról, ezzel szemben azonban megkapta az ugynevezett karé- liai földnyelvet a Ladoga-tó és a Finn-öböl között, ahol a finn határ Leningrádtól 30 kilométernyire, tehát a messzehordó ágyuk lőtávolságában huzó- dik el. Ez volt az oka annak, hogy a szovjet Orsz- ország fővárosát áthelyezte Moszkvába. Ugyanak- kor vékony korridor engedett át Oroszország Finnországnak, hogy elérhesse egyetlen jeges- tengeri kikötőjét, Petsamot. Akkoriban még nem tudta, hogy Petsamo környékén fel fogják fedezni a világ egyik leggazdagabb nikkellejepeit.

Az orosz világforradalmi tervek és a cári birodalom célkitűzései

Megállapíthatjuk most már, hogy a dorpat- i béke egyik részén sem létesített teljes megelége- dést. Finnország továbbra is igényt tartott Karé- liára, amely nemcsak a finnek igazi őshazája, ha- nem a világnak természeti kincsekben egyik leg- gazdagabb lelőhelye. Az oroszok a karéliai finn inoz- galmakkal szemben ugy védekeztek, hogy a finn határtól 30 kilométerre kiürítették minden falut, Karélia lakosságát pedig szétszórták egész Orosz- országban. Ez volt az egyik hatóereje a finn jobb- oldali lappomozgalomnak, amely egy időben igen nagy sikereket ért el azért, hogy a német nemzeti szocializmus kommunistaellenes irányzatát fel- használva, akarta visszaszerezni Oroszországtól Karéliát és ezért Németországgal katonai szövetsé- ségre akart lépni. Ezzel szemben a finn hivatalos politika, miután 1921-ben a népszövetség Finnor- szágnak ítélte oda az Aaland-szigeteket azzal, hogy azokon nem szabad erődítményeket építenie, a legszigorubb elszigeteltséget vállalta a külpoliti- kában és csak 1935. óta tartozik az ugynevezett oslói csoporthoz.

A szovjet kezdetől fogva elégedetlen volt a dorpat- i békével, noha 1917-ben Sztalin, az akkor még ellenzékben lévő orosz bolsevik párt funkció- náriusaként Helsinkiben járván, írásbeli nyilatko- zatot adott Tanner finn szociáldemokrata vezér- nek, a legutóbbi moszkvai finn delegáció egyik ve- zetőjének, amelyben kötelezettséget vállalt arra, hogy ha Finnország nem támaszt nehézségeket az

orosz bolsevizmus kormányrautasának, a bolse- vizmus mindig sérthetetlennek fogja tartani Finn- ország függetlenségét.

Már a dorpat- i béke után megkezdődött a szov- jet expanziója Finnország ellen. Ez az expanzió ezutal a világforradalom köpenyében jelentkezett. Megalakították a kelet-karéliai szovjetköztársá- ságot, amelynek igazi célja az volt, hogy először Finnországot, majd pedig a skandináv félszigetet bolsevizálja.

Kimeríthetetlen kincsesbányák a Jeges- tenger partján

Közben új oka is támadt a szovjetnek arra, hogy Finnországot teljesen a maga érdekkörébe vonja. A világháboru rákényszerítette Oroszorszá- got, hogy az elzárt Kelet-tenger helyett az Északi Jeges-tengeren keresztül közlekedjék nyugati szö- vevességeseivel. Ezért belefogtak minden idők leg- fáraóbb izü vasutépítésébe, a Murman-vasut ki- építésébe. Száz ezernyi hadifogoly dolgozott ezen a vasuton a legleirhatóbb szenvedések között. A Szentpétervártól Murman kikötőjéig 1451 kilo- métert kitévő vasut 1916. novemberében elkészült és meg is indulhatott rajta a közlekedés.

Az orosz forradalom utáni zürzavaros állapo- tok elterelték a figyelmet ugy a Murman-vasutról, mint a Murman-partvidékről. Csak 1932-ben indult el ismét Baranov utján Jagoda, a GPU azóta ki- végzett hirhedt főnöke. A GPU sokszáz ezernyi poli- tikai foglyával rendbehozatta a Murman-vasutat, megépítette a Sztalin-csatornát, sőt azóta a vasutak kétvágányúvá építették ki és a GPU-nak valóságos autarchiás külön birodalmát rendezte be a Murman partvidéken és Karéliában. A jeges- tundrából városok nőttek ki, amelyek hatalmas bá- nyautemek és iparvállalatok központjaivá lettek. Ugyanis ezen a valamikor teljesen elhagyatott és át- kózott vidéken a GPU által letartóztatott orosz tudósok felfedezték az orosz birodalomnak talán legértékesebb kincses helyét. Szén-, réz-, nikkell-, vasbányák tömegét tárják fel, úgyhogy nyomoru- ságos falvakból sokezer lakosu városok lettek má- ról-holnapra.

A szovjet külpolitikája különösen 1938-ban vált ingerültté Finnországgal szemben. Ennek az évnek tavaszán ugyanis Finnország azt a javasla- tot tette Svédországnak, hogy erősítsék meg az Aaland-szigeteket, amelyek semlegességét kimond- ta az 1921. évi genfi semlegességi konvenció. Svéd- ország huzódott eleinte a finn javaslat elfogadásá- tól, mert hiszen az Aaland-szigetcsoport nemcsak Finnország, de Svédország szempontjából is lét- fontosságú. Ez a szigetcsoport kontrolálja a Bot- teni-öböl bejáratát, amely mellett megy el az ugy- nevezett svéd ércvonat. Az Aaland-szigetéről bármikor meg lehet akadályozni a svéd vasérc ex- portját. Amikor azonban 1938. őszén az orosz flotta gyanus mozdulatokat végzett az Aaland- szigetek körül, Svédország is beleegyezett az Aaland-szigeteknek finn részről való megerősítésébe és erre vonatkozóan 1939. január 9-én egyezmény- jött létre a két ország között. Ennek az egyez- ménynek a jóváhagyása azonban a genfi népszö- vevességi tanácstól függött.

A népszövetségi tanács májusban össze is ült és tárgyalta a finn—svéd indítványt. Vala- mennyi állam hozzájárulását adta, kivéve Orosz- országot, amelynek genfi delegátusa, Majszki szovjet nagykövet, a következőképpen érvelt az Aaland-szigetek megerősítése ellen: „A szovjet nem járulhat hozzá a szigetcsoport megerősítésé- hez, mert ez esetben ez a sziget-csoport ugró- deszka lehet bármely szovjetellenes hatalom számára, amely az Aaland-szigetéről bezárhatja a szovjet flottát a szűk Finn-öböl tölcsérébe, sőt Leningrád biztonságát is fenyegetheti. Finnország gyűlöli a szovjetet és kitünő baráti kapcsolatokat tart fenn Németországgal. Ezért kormányom ne- vében ellenzem a svéd—finn indítvány elfogadá- sát.”

Ezzel az Aaland-szigetek megerősítése le- került a napirendről. Közben az augusztus 23-iki német—orosz paktum gyökeresen megváltoztatta a balti-tengeri helyzetet, amennyiben az évszá- zadok óta vitatott Dominium maris Baltici-t Né- metország teljesen átengedte Szovjetoroszorszá- gnak. A szovjet most alaposan él is ezzel a jogával.

CORSO Tel.: 20-65. Ma, 5, 7.15, 9.15.

„Gyónás titka” Fedák Sári

II.

„Rioi lányok”

Nagy Kató és Pierre Aumont

Szenzációs háborus híradó.

Varga Béla dr. unitárius püspök beszéde felekezeti oktatásügyünk helyzetéről

A kaliforniai, a csikágói és a bostoni unitárius egyházak külön kiküldöttel képviseltették magukat az ősi erdélyi magyar egyház főtanácsi ülésén

Kolozsvárról jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: Az Erdélyi Unitárius Egyház Főtanácsának ünnepi ülésén a világ unitáriusainak egyetlen püspöke, dr. Varga Béla erdélyi unitárius püspök, az egyház ősi szokásai szerint mélyenszántó megnyitójában vázolta, hogyan látja az ősi erdélyi magyar egyház a keretei között élő magyar tömegek helyzetét? Varga Béla dr. unitárius püspök beszéde a következőképpen hangzott:

Varga Béla dr. püspök beszéde

— Méltóságos és Főtiszteendő Egyházi Főtanács!

— A mai napon először van szerencsém Főtanácsi ülést megnyitni. Ezalkalommal szeretettel köszöntöm a megjelent főtanácsi tagokat.

— Az elmúlt év október 2-án iktatótt be a Főtanács állásomba. Több mint egy év telt el azóta nehéz gond és aggodalom között. A körülöttünk zajló életben sok nyugtalanító mozzanat merült fel. A háboru szellemének lappangó erjedése fölöttébe a levegőt, bizonyos feszültség tartotta hatalmában lelkünket, amittől még ma sem szabadultunk fel.

— Ez a körülmény nem volt kedvező hatással egyházunk életére. Már elég volt az aggodalmakból, a bizonytalan jövőre nyomasztó hangulatából. Vágyunk a békére, az Ur szőlőjének csöndes és zavartalan művelésére, egyházi életünknek az egész vonalon való zavartalanlására.

— Ezt a folyamatot azonban több körülmény gátolta és hátráltatta. S annak ellenére, hogy a Király Öfelsége és magas kormánya kezdeményezésére a folyó év első hónapjában a Nemzeti Ujjászületés Frontjának megalakulása óta a magyarság is alkotmányosan bekapcsolódott ebbe a mozgáslomba, s a munkából, mely fajunk és nemzetünk jövőjét illeti, kivette a maga részét, talán a külső zavaró körülmények, továbbá a többségi faj és magyar kisebbség között még mindig nem teljesen kialakult bizalom hiánya, hátráltatták az egyházi munka zavartalan menését is.

— Pedig ha valaha, úgy a napjainkban történő események sürgetve követelik egy előítéletmentes, fenntartás nélküli és őszinte román-magyar közeledés szükségességét. A mai európai kavarodásban két, évszázadok óta egymás mellett élő népnek meg kell értenie egymást s nyílt szívvel kell kezét nyújtania egymásnak. Ennek eredménye kell legyen az ellentétek végleges rendezése, kiküszöbölése, aminek következményeképpen a mi egyházunk is meg fogja találni zavartalan életföltételeit a többi egyházakkal együtt.

Az elemi oktatás helyzete

— Ma még távol állunk attól, hogy teljes megnyugvással nézhessünk egyházunk jövője elé. Különösen az elemi oktatás ügye ad okot a legkomolyabb aggodalomra. Ifjuságunknak a többi magyar egyházakhoz mérve is megdöbbentően csekély száma, 19 százaléka jár felekezeti iskolába, a többi 81 százaléka tulnyomó nagy része állami iskolába jár, ahol csak néhány helyen s ott is csekély mértékben van magyar nyelvű oktatás a román mellett.

— Tanulóink egyötöd része jár felekezeti iskolába. A többi 80% igen kis hányada más felekezeti iskolákba, tulnyomó nagy része pedig állami iskolába. Mintegy 38 állami több tanerős iskolából beérkezett adatok szerint ezek közül kettő magyar tagozatú, 3 hiányos magyar tagozatú az I-II. osztályban, 7 iskolában szórványosan és rendetlenül heti 2 órában tanítják a magyar nyelvet. Követelő parancs, hogy fogjunk hozzá felekezeti oktatásunk ujjáépítéséhez.

— Átérezve a kérdésnek életbevágó fontosságát, két ízben is felhívtuk intéztünk az egyházközsegeinkhez, hogy nyújtsanak be kérvényt az egyházi főhatóságunkhoz felekezeti elemi iskolák felállítására érdekében, a Nemzeti Ujjászületés Frontjának magyar tagozata útján a magas kormányhoz való továbbítás céljából.

— Románia népoktatási ügyeinek gyökeresen meg kell változnia olyan irányban, hogy kielégítse a határain belül élő népkisebbségek lelki és kulturális szükségletét, tiszteletben tartva anyanyelvüket.

— Siralmas egyházi szempontból az iparos-tanoncoktatás helyzete. Lelkeszeink el vannak tiltva a munkaügyi miniszter által attól, hogy tanoncnövendékeinket hittan-oktatásban részesíthes-

sék s így, ugyszólván el vagyunk zárva hatóságilag, hogy befolyást gyakorolhassunk iparos-tanoncaink vallásérkölcsei nevelésére. Ezen, jövőnkre nézve nagyfontosságú társadalmi réteg nevelésében való részvételről le nem mondunk.

— Egy másik nagy hiány egyháztársadalmi életünk zavartalanlásának és állandóságának hiánya. Egyik egyház sem tudja a maga munkáját elvégezni kizárólag a templomban és az iskolában. Szükség van arra, hogy népének lelkét más területeken is elláthassa olyan egészséges táplálékkal, amely nem eshetik kifogás alá az ország konszolidációjának szempontjából, sőt a békés együttélést nagy mértékben elősegíti. Az egyház vezetősége általában az egyházi munka szelíeme garantálja, hogy az egyház égisze alatt folyó ilyen művelékenység ellen senkinek kifogása ne lehessen. Meg kell szünnie tehát a bizalmatlanságnak és állandó

Békét és egyetértést!

— Általában kérem a békét és az egyetértést. Ohajtandó, hogy a főtanácsi üléseink fegyelmességnek és méltóságnak mintaképei legyenek, amint ez más egyházaknál is tapasztalható. Mindenki, aki részt vesz a tanácskozásokban, ugyanazt a mértéket alkalmazza magára, mint amelyet másra kíván alkalmazni a megítélésben. A pártok szerint való elkülönülés nem egyeztethető össze a közügy érdekeltségeivel, az egyháziak érzülettel s az unitárius összetartás egykor hagyományosnak mondott szellemével.

— A békének és az egyetértésnek hangját kell megütni és otthonossá tenni üléseinket.

— A békeség Istene legyen mindnyáian Ti-veletek!

Üdvözlés Amerikából

Az idén — tekintettel a háborus viszonyokra — csak egyetlen külföldi jeient meg az erdélyi unitáriusok főtanácsi ülésén: Leone C. Handler, a középamerikai szabadelvű unitárius társulat igazgatónöve, csikágói lelkész, aki az amerikai unitáriusok üdvözlését hozza magával. A fiatal, szőke hölgy angol nyelven mondta el üdvözlését, amit Simén Dániel tolmácsolott.

— Azzal a megtiszteltetéssel állok Önök előtt, — mondta többek között, — hogy az amerikai, főként a kaliforniai és bostoni unitáriusok üdvözlését tolmácsoljam Önöknek. Elhozhatom volna írásban is, de úgy

ellenőrzésnek, amely miatt a népi lélek megnyitása és egyházi tevékenysége sok hiányt szenved.

Az államsegély kérdése

— Felekezeti tanítóinknak állami segélyben való részesítése a kormány részéről, még ha az egyelőre csekély mértékben is történik, évtizedek hiábavaló reménykedése után, a megértésnek és közeledésnek kézzelfogható jele. Legyen szabad ezt remélnünk középiskolai tanáraink részére is.

— Reméljük, hogy a papság államsegélyének a többi egyházakéval való egyenlősítése, amely ezelőtt meg volt itt Romániában is, rövid időn belül ismét meg fog történni.

— Kedvező ígéretek kaptunk ebben a tekintetben vezető államférfiak részéről: A kisebbek, különösen professzors lelkészek államsegélye, valóban nagyon csekély. A gyermekeiket tanító jelkés-szülők csekély javadalmuk következtében, szinte lehetetlen feladat elé vannak állítva. Nagy megnyugvásunkra fog szolgálni a jelkészi államsegély kérdésének igazságos és méltányos megoldása.

Ezután a püspök az egyházi hagyományok ügyeivel foglalkozott, majd a következő nemesszavakkal fejezte be országos figyelemre méltó beszédét:

gondoltam, hogy a szó jobban él, mint az írás. Nincs különösebb megbízatásom, csupán ennek az üdvözlésnek átadása, de meg akarom mondani Önöknek, hogy az Önök mostani döntései ránk is kihatással vannak, mert mi, unitáriusok élünk bárhol, nemcsak akaratban, hanem hitben is együvé tartozunk...

A választások eredményei

A különböző jelentések elhangzása után a választásokat ejtették meg. A választások eredménye szerint az új egyházi jogtanácsos Szarmáry János dr. lett, aki Fazakas János dr. örökébe lépett. A székelykereszteri unitárius főgimnázium igazgatójává Preissner Imrét választották. Egyházi fegyelmi bírósági póttag P. Szentmártoni Kálmán, főtanácsi fegyelmi bírósági rendes tag György Zsigmond dr., nyugdíjbizottsági tagok: Szabó József, Péter Lajos, Ajtay József, Miklós János, Bende Béla, Zsigmond Ferenc lettek. Főtanácsi fegyelmi bírósági elnök Tamás István dr. Főtanácsi tag Szabó József, Müller Géza. Jóságfelügyelő-ségi elnök Patáki András, jogügyi bizottsági elnök Abrudbányay Géza, pénzügyi bizottsági elnök Pálffy László, nevelésügyi bizottsági tagok: Gálffy Zsigmond, Ajtay József és P. Szentmártoni Kálmán.

Hétfőn délelőtt a főtanács a jóságfelügyelő-bizottság évi jelentését tárgyalta.

Megkezdte a városvezetőség

a zsidóvallásuaknak az állampolgári névjegyzékbe való utólagos bejegyzésre vonatkozó kérelmeinek visszautasítását

Megírta az Aradi Közlöny az állampolgársági pótösszeírásról szóló beszámoló során, hogy az igazságügyminisztérium intézkedésére a községi közigazgatások sehol sem vehetik tudomásul az állampolgári névjegyzékből még annak idején, saját hibájukon kívül künaradt zsidó lakosok pótösszeírású kérelmét. Az igazságügyminisztérium szerint ugyanis — bár erről a törvény szövege nem intézkedik, — az állampolgári jog utólagos elnyerésére vonatkozó intézkedések nem vonatkoznak a zsidó lakosokra. Ennek ellenére: nagy számban voltak olyan zsidó vallású érdekeltek, akik nem nyugodtak beje ebbe a határozatba és benyújtották irataikat, már csak azért is, mert legalább elutasító végzést kívánnak szerezni, hogy ez ellen jogorvoslattal élhessenek. Ezt annál inkább meg kívánják tenni, mert — amint már szintén megírtuk, — már eddig is előfordult, hogy bírói döntés hangzott el, amely szerint a zsidó vallású érdekeltek sem vonhatók ki a pótösszeírás lehetőségére alól.

Aradváros közigazgatási ügyosztálya már meg is kezdte az ilyen beadványokra való válaszadást és az érdekeltek a következő szövegű hivatalos értesítést kapják:

„Az Ön...szám alatt iktatótt és... kezeltésű kérelmének jogos elintézéséért tisztelettel tudomására hozzuk, hogy amennyiben a „zsidó” lakosokat kivonták az 1939. X. 20. i. kezeltésű, 3772. számú rendelet intézkedése alól, kérelme elvetétt és így nem jegyeztek be az állampolgári névjegyzékbe, amelyet az idézett rendelet alapján készítettünk el és amelyet annak idején ellenőrzés és jóváhagyás végett az igazságügyminisztériumhoz terjesztünk fel.

Egyben visszaszámaztatunk... számú személyi iratot.”

Jogász körökben az a vélemény alakult ki, hogy ez az írásbeli visszautasítás módot szolgálhat az érdekelteknek arra, hogy a törvény rendelkezése alól való kivétel ellen jogorvoslattal élhessenek.

FORUM filmszínház.

Ma, a legszebb Mikulási ajándékkal lépünk meg a nagyérdemű közönséget, a szünetben élő valóságban fellépnek

PAT és PATACHON

a világhírű zenekomikusok, akik 30 hámoszeren játszanak.

Ezenkívül bemutatjuk a tavaszi szezon legnagyobb slágerét: **SUEZ** Tyrone Power, Loretta Young és Annabell-val.

Uj FOX hirdó a legújabb eseményekkel. Előadások: 5, 7.15 és 9.15-kor 3-kor mat né (leső helyarakkal).

Telefon: 20-10

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51, Sürgönycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre... 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre... 420 „ || Egy hónapra 70 „

Arad magyarsága a szegényeiért!

36.210 lei adományt fizettek be eddig az Aradi Közlöny kiadóhivatalánál

Az Aradi Közlöny olvasóközösségének önkéntes adakozása a karácsonyi magyar népközösségi nyomor- enyhítés céljaira tovább folyik: a mai napon befolvt adományokkal meghaladták a 36-ik ezrest, amely majd boldog karácsonyt varázsol. Ez a szám többet mond minden jelzónél, — a magyar öntudat és testvériség érzésének bizonyítéka.

A mai napon a következő önkéntes adományok érkeztek a szerkesztőségünk címére:

K. P.	100 lei
Komma Nándor	100 lei
Özv. Andrea Lázár	100 lei
Özv. Csibi Rézorné	50 lei

1939. XII. 5-én 350 lei

EDDIG BEGYÜLT ADOMÁNYOK TELJES ÖSSZEGE 36.210 lei

Az aradi Magyar Népközösség tagozati központi trodahelyiségébe (Str. Bratianu 18 szám, Iparos Kulturbáz, I. emelet) az elmúlt napon a következő nemes adományok érkeztek be:

Dr. Székely Aladár	300 lei
Székely Vilmos	150 lei
Dömötör Bertalan	100 lei
Vásárhelyi János és neje	500 lei
Németh Zsigmond és neje	500 lei
B. F.	100 lei
Kováts Konstanca	200 lei
Schulik Lajos: egy nadrág, egy kabát	
Szőllősi István	200 lei
György Lajosné	100 lei
Altmann Ede-cég	200 lei
Karczag József	200 lei
Dr. V. I.	200 lei
H. János	200 lei
Bauer Andor	100 lei
Bürger Ilonka	100 lei
D. Miklós	100 lei
Grim Imre	100 lei
Gruber József	100 lei
Janiga Ferenc és neje	160 lei
Jegesy Lajos	100 lei
Keller J. G.	100 lei
Kocsi Ferenc	100 lei
Keller János	100 lei
Krizsán János	100 lei
Losonczy Béla	100 lei
Dr. Páris Vilmosné	100 lei
Pétery Miklós	100 lei
Prohászka István	100 lei
Rotter Alfréd	100 lei
Ruppert Henrik	100 lei
R. Károly	100 lei
Varga Sándor	100 lei
Weil Ilonka	100 lei
Weil Mária	100 lei
Thómes Jenő	100 lei
Fekete István	60 lei
Kulcsár Sándor	50 lei
Lilla Lajos	50 lei
Árus György	40 lei
Blaskovich E.	40 lei
Kapitány Géza	40 lei
Molnár József	40 lei
Patakj Zoltán	40 lei
Pócsai Béla	40 lei
Talpai Imre	40 lei
Barthos I.	30 lei
Nádudvary Mátyas	30 lei
Régner Kálmán	30 lei
L. Vilma	30 lei
B. J.	20 lei
Cs. A.	20 lei
Huszárek V.	20 lei
L. Manó	20 lei
T. Zoltán	20 lei
Zarándi István	20 lei
N. N., N. N., N. N., Cséka Sándor	40 lei
G. Aranka	20 lei

Összesen: 5950 lei

Arad magyarságának szíve megtáruft a szegény-sorsu népközösségi társak szüksege előtt és példát mutat az önzetlen áldozatkészsegre. Bizonyos, hogy a következő napokban az a nemes példaadás egyre gazdagabb termést hoz.

— ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 986, London 17.41, Newyork 446, Brüsszel 73.70, Milánó 22.50, Amszterdam 236.75, Berlin 178.75, Szófia 540 (áru), Belgrád 10 (áru), Bucuresi 340 (áru).

— MA: HATÓSÁGI MUNKASZUNET. Bucuresi-ből jelentik: Szerdán, december 6-án ünnep lévén, a hatóságok, a bíróságok és a tőzsde nem tartanak hivatalos óráit.

— A sajtóminiszter kabinetfőnöke. Bucuresi-ből jelentik: Pascal I Teodorescu-Valahu újságíró Radian propagandaügyi miniszter kabinetfőnökévé nevezték ki.

— Clodius német meghatalmazott miniszter Budapestre megy. Budapestről jelentik: Mint értesülünk, Clodius német meghatalmazott miniszter, aki a közel-múltban is Budapesten tárgyalta gazdasági ügyekben Bucuresi-től tárgyalásai befejeztével, december elején Budapestre érkezik, ahol a szokásos negyedévi gazdasági tárgyalásokat folytatja le a folyamatosan levő árucserforgalmi ügyekben.

A zenebarátok öröme az ara-yeremmel kitüntette ett, szimfonikus hangu

KÖRTING-RÁDIO

Vételkötelezettség nélkül bemutatja

GÁRDONYI rádió-lerakata

Bulv. Regina Maria 22.

Kedvező részletfizetési feltételek.

— A magyar kormányzó névnapja a londoni rádióban. Londonból jelentik: Az angol rádió közép-európai idő szerint kedden este 9 óra 15 perces kezdettel ünnepélyes műsort tartott Horthy Miklós inagyar kormányzó névnapja alkalmából. Az ünnepi beszédet az angol flotta egyik legtekintélyesebb tisztje, az angol tengeri hajóraj két éven át volt főparancsnoka, Hart admirális tartotta.

— Uj román gőzös, Olaszországban tegnap bocsátották vízre a „Mangalia” nevű új román gőzöst. A vízrebocsátás ünnepségén megjelent többek között a román követ, a tengerészeti attasé, valamint számos előkelőség.

— A galati-i dokkba tilos tengerit szállítani. Az aradi kereskedelmi és iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy ama rendelet hatályát, amely az új tengeri szállítást „Galati Doc” rendeltetéssel tiltotta, f. hó 15-ikéig bezárólag meghosszabbították.

Erdélyi Kamara Színház (Központi szálló épülete)

Ma először!

„Válóok” Vig-játék

Major Kató, Erényi Böske, Harmath Jolán, Agai Margit, Méssáros Béla, Szendrei Mihály, Fark Ödön, Jávör Alfréd.

— A légvédelmi előadások sorrendje. A Central-mozgóban tartandó légvédelmi előadások holnapi és holnaputáni sorrendje a következő: December 7-ikén: II. kerület 8—8.50-ig V—Y betűig, 9—9.50 M—P betűig. December 8-án: III. kerület 10—10.50-ig V—Y betűig, 16—16.50 A—E betűig, 17—17.50 F—J betűig.

Praktikus

— Ez kitünő öltözet a részemre, ha kimeradok éjszaka.

Övja és ápolja, terkát és a légiáratokat

VALDA PASZTILLÁVAL

eredeti dobozban-csakis
ez hatásos!

Pápai kitüntetésben részesült Hentschel István és Pánits Pál, a Kolping-egylet két vezetőségi tagja

Öszentsége XII. Pius pápa megtisztelő kitüntetésben részesítette az aradi Kolping-egylet két vezetőségi tagját, akik már évek sora óta a legteljesebben munkálkodnak nemcsak a Kolping-egylet fejlesztéséért, hanem minden katolikus mozgalom érdekében is. Öszentsége XII. Pius pápa Hentschel Istvánnak, az Aradi Általános Takarékpénztár főpénztárnokának, a Magyar Népközösség átmeneti bizottsági tagjának, a Kolping-egylet alapító elnökének és Pánits Pálnak, a közismereti aradi iparosnak a Kolping-egylet ügyvezető alelnökének, a katolikus iparosegylet fejlesztése és a katolikus hitélet terén kifejtett buzgó és eredményes munkásságuk elismeréséül gyönyörű kivitelű fényképét adományozta és pápai áldásával együtt küldötte el Aradra.

A két kitüntetett, — akiket a Kolping-Ifiak meleg szeretete és az aradi római katolikus társadalom őszinte elismerése és hálája övez lelkes és önzetlen munkásságukért, — jelenleg is állandóan szolgálják a katolikus ügyet és mozgalmat. A kitüntetés általános örömet keltett, mivel XII. Pius pápa trónralépcsé óta, Aradot illetőleg, először tüntetett ki katolikus együleti vezetőket.

Oláh Ferenc hittanár, a Kolping-egylet igazgatója ünnepélyes keretek között nyújtotta át a magas helyről jött kitüntetésekét. Hentschel Istvánt és Pánits Pált azonban nemcsak a Kolping-egylet tagjai, hanem a város társadalmának minden rétegéből, felekezeti különbség nélkül, a legmelegebb jókívánságokkal és üdvözlöttekkel halmozták el.

— Baleset érte Szöllősi Istvánt, a Kölcsey Egyesület főtitkárát. A városzerte nagy rokonszenvnek örvendő Szöllősi István tanárt a Kölcsey Egyesület agilis főtitkárát könnyebb természetű baleset érte. Szöllősi István a városházával szemben az utstesen akart áthaladni. Az utkereszteződésnél történetesen fölszedték a kövezetet és a sötét uccán a főtitkár nem vette észre a földhányást, amibe belebotlott és elesett. Az esés következtében könnyebb természetű sérüléseket szenvedett, amellyel néhány napig kénytelen az ágyat őrizni.

— Halálozás. id. Rosenzweig János nyugvasutji tisztviselő, 70 éves korában elhunyt. Rosenzweig János ékszerész édesatyját gyászolja az elhunytban. Temetése f. hó 7-én, csütörtök d. u. 3 órakor a felsőtemető halottasházából történik.

— Dr RADÓ szülész, nőorvos hazaérkezett. — Orgyilkosok garázdálkodása Zágrábban. Zágrárból jelentik: A Munkás-uton levő telepek között kettős gyilkosság történt. Laczkovics Mihály, a Schellgyár itteni képviselőjének tisztviselője, a gyár pénztárosának, Leko Mihálynak társaságában hétfőn délután háromnegyed 6 óra tájban hazafelé tartott. Utközben ismeretlen egyének leshelyről 5 lövést adtak rájuk. Ebből három golyó Laczkovicsot, míg két golyó Leko Mihályt érte. Mindkettőt súlyos állapotban szállították be a zágrábi klinikára, ahol meoperálták őket. Segíteni azonban már nem lehetett rájuk és előbb Laczkovics, majd Leko halt bele sérüléseibe. A zágrábi rendőrség a legerélyesebben fogott hozzá a nyomozáshoz. Tekintettel arra, hogy ez már nem az első hasonló eset, a rendőrség 100.000 dinár jutalmat tűzött ki a tettesek nyomravezetőjének.

— A Kölcsey Életiskola megnyitó előadása ma, szerdán lesz, mint a múlt télen esti 9 órai kezdettel a Kulturpalota kistermében. A népszerű tudományos ismeretközlő sorozat első előadója Széll Lajos dr., a Kölcsey Egyesület társelnöke A megnyitó előadás tárgya a mai élet olyan gondolatanyaga, amely világszerzte foglalkoztatja a társadalmi és állami életnek legjobbjait. Az előadás címe világos kifejezője az előadás tartalmának: „Az ifjúság jellemnevelése a családban és az iskolában”. Az előadó régebbi bírói hivatásában és mostani közéleti munkásságában bő tapasztalatokra szerzett a nemzedékek jellemét kialakító tényezőkről a családban és az iskolában. Öreg és fiatalok érdeklődéssel várhatják egy meleg szív és tudásban gazdag értelem közlését.

Kedves Mikulás bácsi,

az alábbi sorokat abból az alkalomból intézem Hozzád, hogy december hatodikára halló éjszaka lévén, ismét el kell látogatnod hozzánk, ide a földi tájakra, hogy ajándékokat hozzál a jógyerekeknek és virgácsot azoknak, akik rosszak voltak. Mert, ugy-e, kedves Mikulás bácsi, tavaly óta nem voltál itt, egy esztendő pedig nagy idő, különösen ha annyi minden történik napjal és hónapjal során az évnél, mint mostanában, hát azért írok, hogy idejében tájékoztassalak egy s másról és óvjalak a veszélyektől, amelyek alattomosan belekaphatnak palástodba, megtéptethetik szép fehér szakálladat, sőt általában, felettébb alkalmasak arra, hogy kedvedet szegjék. Bevallom, már régen nem hiszek a mesékben, csunyan és durván kiábrándított az élet a csodavárásokból, de még mindég valami különös, visszavágódó, emlékeket idéző örömmel gondolok arra, hogy ilyenkor ablaktól-ablakhoz lopakodik a szeretet és féltő gondnal, szeretettel örömtől lop a várakozóan kített cipőcskébe, így, hatodikára hajló december esteken elfog a várakozás régi lázára való emlékezés és fájó szeretettel gondolok az anai kézre és az anyai szorgoskodásra, sőt — évről-évre régebben — azzal volt elfoglalva, hogy boldogságot csempésszen kicsi, hiszékeny lényem Mikulás reggelébe.

Mondom, nem hiszek már benned, kedves, öreg ajándékozó Apó, de szeretlek és ez a szeretet illettet most írógép elé, hogy figyelmeztesselek: jai, nagy baj van itt mivelünk s ha nem csak a rossz gyermekeket, de a gonosz, egymást gyilkoló felnőtteket is megakarnád leckézteni, hát vasuti kocsiszámra hozhatnád a virgácsot.

Mert, kedves Mikulás bácsi, szomorúan kell kö-zölnöm Veled, hogy ha tavaly puskaporszagot szimatoltál a téli levegőben, ha kelletlenül figyelted a kellemetlen fegyvercsörgést, ami egyetlen éjszakára terjedő látogatásodat kísérte, idén már messziről hallhatod majd — ahogy ehhez a végtelen térben keringő sárgolyóhoz közeledsz — a fegyverek dörgését, a bombák, aknák robbanását, esetleg repülőgépek motorzúgását és amint közelebb és közelebb jutsz hozzánk, a halálkók hörögését, a hallékukiból kiűzötték tanács-talan és kétségbeesett zalongását, szóval az egész szörnyű zürzavart, ami ime, 1939. decemberében urrá lett felettünk.

Vigyázzál, kedves Mikulás bácsi, jól nézzed meg, hová lépsz, merre visz utad. Aknamezők, árótkadályok, gépfegyverfészek, a kicsavarodott emberi gondolat ezer agyfutur csapdája leselkedik majd rád, mert Te sem vagy kivétel. Abban a pillanatban, ahogy megjelenesz, ellenszögek számítás, ellenszögek, akik el kell pusztítani, fel kell robbantani, darabokra kell tépni, mert így kívánják nemes korunk nagyszerű narancsai amelyek harcban állanak egymással.

Vigyázz, Mikulás bácsi, a halál ösvényei vezetnek most a városok és falvak között, a legiáborabb emberek — akik tavaly ilyenkor még talán Mikulásra készültéltek — fegyveres kézzel örködnek szerető a határok mentén, hogy elválasszák egymástól azokat, akiknek pedig nem is lenne egymással semmi bajuk, ha náluk hatalmasabb erők, végzetes hatalmasságok nem kényszeríték erőszakra őket. Tudom, hogy tavaly is sok balt, nyomorúságot láttál, tudom, hogy százezrével akadnak olyan gyerekek, akik nem tették ki cipőjüket az ablakba, egyszerűen azért, mert nem volt cipőjük, tudom, hogy mióta decemberi éjszakákon a csatások földi utakat járod, minden halmában összeszorult szívvel, fáradtan és leverten hagyod itt az emberi házak tájékat, mert egyetlen éjszakán keresztül látod meg a tündöklő élet legálját, ahol könnyű, baj, panasz, ekeseredés halmozódik fel eloszlatatlanul, mint a köd a mennyiségben. De, kedves Mikulás bácsi, most azután mindezt hatványozva, tetézzé láthatod, azzal a különbséggel, hogy a nyomor sötét színeit a vér piros színeit tarkítják, mert úgy ömlik ez a mindennél drágábbnak hirdetett és mégis mindennél könnyelműbben felsértelt folyadék, hogy kiöntött tengerre hefelullad minden szeretet, minden jószág, minden bizakodás.

Igaz, hogy a piros és fekete a Te napodnak színe, de nem így szeretted Te ezt, kedves nagyszakállú tőtevé. Nem ezek a komor színváltozások jelképezik a szeretet és ajándékozás ünnepét. Emberi szemnek már elviselhetetlen a fekete mély árnyalata és élénkebb, maj kiöntöttségében vakítóbban éles a vér színe, sem-hogy emberi pillantással szemrebbenés nélkül nézhes-sük egyre durábbá váló nárázását. Mindent heborít ez a két uralkodó színváltozás, mindent elfed és mindent, a legteherőbb örömet és a legrozsaszinebb gyermek-hívést is megszínesíti. Nem tudtam örülni ma annak sem, hogy zsufoáltak voltak a cukorkakereskedések, hogy sok százan vásároltak mikulásnap ajándékokat és hogy hazamenet egy egyszerű, kopottasan öltözött asszony kosarában apró, piros-fekete látékszert lát-tam, Beárnyékolta örömetem a tudat, hogy ma milliók és milliók felett terpeszkedik a nyomor fekete-sége és a vér vörössége, hogy milliónyi családapa lövészá-rkokban és cementfedezésekben, vagy fűrészszolgá-laton, esetleg barátságatlan, ködös tengereken tölti Mi-kulás éjszakáját és szorongó szívvel gondol gyerme-keire, akiknek nem lohat ajándékokat kicsiny cipőjébe.

Tudom, vérzivartartól csatákat az élet országu-tal és tudom, hogy jelképes elöveteled egyre inkább az Anok tűnő csillagává köcsül. Ezért figyelmeztetlek most, Mikulás bácsi, hogy ne hagylad magad elhesztetni, ne forduljál vissza borzadva, megrettenve, megszegnyontva és akkor is tartásd ki itt mellettünk, velünk, ha megtéptáznak és kivetkőztetnek is mikulási köntösödből. Meghalszolva, kitagadva, meztelenvegetve is maradjon meg legalább lényed, a szeretet. Amit ugy sem lehet kikérgetni véglegesen az emberi szí-vekből...

U. I. Még valamire fel kell hívnom figyelmedet.

Ne felejtseél gázálarcot hozni mert anélkül ujabban veszedelmes a bolyongás, itt, mivelünk, igaz, hogy a szakállad nem alkalmas a gázálarc viselésére. — hal-lom, egyre inkább eltűnik ez a térfelvetés — de ez a szép, hóhéher képzetszakál csak nem lehet akadály és nem okozhatja talán a pusztulásod? Nos, ennek megren-díthetetlen hitében és tudatában, maradok őszinte híved.

BALLA KÁROLY

— Uffajta légibombát talált fel egy 13 éves diák. Londonból jelentik: Egyik Rydall városka-beli iskola John Clough nevű 13 éves tanulója, akit tanárai műszerészseninek minősítenek, uffajta légibombát talált fel. A légügyi minisztérium szakértői szerint a fiúnak jelentőségteljes ötlete támadt. Terveit további tanulmányozás tárgyává teszik.

Személyesen győződjön meg!

Legolesobban ünnepek előtt szőlőt, almát, fűgét, mandarint, grapefruitot, narancsot, frissen érkezett árukészletből csak

Wágner-nél vehet. Bul. Reg. Maria 19.

— Vas Boriska és növendékeinek Mikulás-délutánja. Bensőséges, meleg kis családi ünnepségre gyűltek össze Vas Boriska ritmikus torna- és tánc-tanár-nő kis növendékei kedd délután öt órakor Rezele Ferdinand-uti helyiségükben. A jólsikerült Mikulás-délutánon a következő kis növendékek vettek részt: Ambrus Olga, Avramescu Bujor, Băia Tuti, Balaton Lili, Balaton Klári, Bauer Mancika, Bogor Prumu, Bugariu Ecaterina, Bugariu Iosif, Eichner Judith, Fikker Lya, Hoffmann Agi, Hoffmann Évi, Jozsits Ibolya, Kálmán Judit, Kócsy Agi, Kócsy Zsuzsa, Mandl Ellyke, Pascuti Nidia, Prolich Ella, Sturm Gertrud, Szerdányi Babi, Tirica Deha, Tit Nehi, Tóth Babi, Tóth Ildikó, Tóth Zoltán, Vajda Emőke, Vajda Ildikó, Vámos OHy-ka, Varjassy Anci és Went Baba.

Régi és tört ezüstöt **Argintaria NISZEL** veszünk a legmagasabb napi árrban — ARAD, Str. Eminescu 20.

— Légvédelmi előadás a Vizóban. Szerda este 9 órakor Olteanu kapitány, a városi légvédelmi hivatali szakértője légvédelmi előadást tart a Vizóban.

— Hazárdjátékosokat értek tetten. Az aradi rendőrség detektívjei az elmúlt éjszaka folyamán ellenő-ző szemlét tartottak az egyik aradi külvárosi kor-szmában, amelyben három fiatalember hazárd kártya-játékot játszott. Mindhármukat előállították a rend-őrségre és megindították ellenük az eljárást.

— A Zs. Nőegylet III. Tagozata Napközi Otthona javára december hó 10-én d. u. 4 órakor nagyszabású gyermek-előadást rendez a Zs. Kul-turházban, (Str. Consistoriului 18.), melyre szeretettel hívjuk meg az érdeklődőket, gyermekeket és felnőtteket, akiknek szórakoztatására az Otthon gyermekei, Sebes Ily, Gróf Éva és Sala-mon Klára növendékei nagy gondnal és szeretet-tel készülnek elő.

Elfogta a rendőrség a Kun-lakas betörőinek egyikét

Az aradi rendőrség alig negyvennyolc óra leforgása alatt elfogta Kun István aradi lát-szerész, Tudor Vladimirescu-ucca 11. szám alatti lakásában járt rablók egyikét. Megírta az Aradi Közlöny, hogy a vakmerő tettesek összekötötték a lakásban egyedül tartózkodott háztartásbeli alkalmazottat, majd mintegy negyven ezer lej értékű holmit vittek el. A cselédleány által megadott személyleírás alapján Marcu Viorel rendőrtiszt, a büntetői osztály főnökének irányításával Pop Ioan rendőrtisztnek és a detektíveknek sikerült elfogni Simon Andor 24 esztendő Orient-ucca 12. szám alatt lakó iparossegédet, akiben Kun-ék cselédleánya felismerte a rablók egyikét.

Simon Andor, akit lakásán fogtak el a ren-dőrség emberei, eleinte tagadni próbált, de Bugyi Erzsébettel történt szembesítése után beismertte a terhére rótt bűncselekményt. El-mondotta, hogy a rablást két másik társával követte el, akik közül az egyik az aító előtt örködött, nehogy a házbéliek váratlan haza-érkezése készületlenül találja a lakásban ga-rázdálkodó rablókat. A rádiót, perzsaszönye-get és egyéb zsákmányolt értéktárgyakat Si-mon kétezer leiert zálogba tette és az általa megjelölt helyen azokat hiánytalanul meg is találták. Simon Andor szökésben lévő két tár-sának kézrekerítésére a rendőrség tovább folytatja a nyomozást.

Fegyverlövés terület le a nyílt uccán egy cigányasszonyt

Flaubert-fegyverből eredt a lövés

Déli 2 óra tájban fegyverdörrenés zaja verte fel a Bolcas-ucca csendjét, s néhány pillanattal később a Maracineanu és Bolcas-ucca találkozásánál egy asszony vértől boritva összeesett. A járőrelők, akik fegyverdörre-nés zajára figyeltek fel, rémülten látták, hogy az ismeretlen asszony golyó találta el, de hogy ki, vagy honnan adták le a lövést, azt senki sem látta. Valaki távbeszélőn értesítette a mentőket, akik a központi kórházba szállították az eszméletlen asszonyt, míg mások a rendőrséget értesítették. A kórházban kide-rült, hogy a beszállítottat két golyó érte, az egyik a homlokába, míg a másik a hátába fu-ródott. Az asszonyt azonnal megoperálták és az orvosi megállapítás szerint, ha komplikáció nem jön közbe, megmenthető az életnek.

A rendőrségi vizsgálat kiderítette, hogy az áldozat Kovács Róza cigánytelepi lakosnő, aki az Avram Iancu-téri placról volt hazatérőben. Eddig még ismeretlen tettesek és telje-sen rejtélyes körülmények között 6 milliméter átmérőjű Flaubert-puskából lőttek rá Ko-vács Rózára, de a merénylet okát nem tudni. A tettesek kézrekerítésére a rendőrség ucg-indította a nyomozást.

Egész héten a „Válóok“ szerepel az Erdélyi Kamara Színház műsorán

A huszadik század embere ebben a rohanó élejtűtomben könnyen ideges lesz és ha véletlenül házas ember, idegességének okát legtöbbször há-zastársa természetében keresi. Válni akar, am-t azonban nem olyan könnyű, főleg nem könnyű Amerikában, ahol kizárólag a tettenérés bebizonyi-tása esetén választják el a feleket a bíróságok. Ha nincs tettenérés, teremteni kell. Ez a magja a „Válóok“-nak.

A színház együttese éppen olyan gondal ké, szült a „Válóok“ bemutatójára, mint az évadnyi darabnál bebizonyította és a közönség, amely ed-dig minden előadásán megtöltötte a hangulatos színháztermet, most is lelkesen fog taposni az együttes tagjainak: a vendégszereplő Major Kató-nak és Szendrei Mihálynak, Erényi Böskének, Harmath Jolánnak, Agai Margitnak, Mészáros Bé-lának, Fajk Ödönnek és Jávor Alfrédnek. A „Váló-ok“ előadásaira, amely szerdán, csütörtökön, szom-baton, vasárnap délután és vasárnap este szerepel műsoron, jegyek naponta kaphatók a színház Alexandri-ucca 2. szám alatti pénztáránál.

— 300.000 tonna hajóúrt hérett Magyarország a Lloyd Triestintől. Budapestről jelentik: A magyar-olasz gazdasági tárgyalások kapcsán, mint értesülünk, a magyar Külkereskedelmi Hivatalnak sikerült 300.000 tonna hajóúrt bérelni egy esztendői időtartamra az Italia Triestino Lloyd hajózási konszerttól. Akik hajó-úrt óhajtanak igénybevenni, a Külkereskedelmi Hiva-talhoz kell fordulniok, amely a hajóúrti technikai részleteiről most fog tárgyalásokat folytatni.

— Az aradi Magyar Nőközség Központi Irodá-ja felhívja Korbita Pál aradi lakost, hogy iratának át-vetelére az Iparos Kulturházban lévő hivatalos helyi-ségben haladéktalanul megjelenni sziveskedjék.

— A Zsidó Kulturház f. hó 10-én, vasárnap este 9 órai kezdettel a Kulturház helyiségében (Str. Consis-toriului 18.) gazdag műsorú Chanukka-estet rendez. Be-lépés díjtalan.

— Adományok. A zsidó szeretetház javára a mai napon 50 leies önkénys adomány érkezett, amelyet Singer M. mikalakai fakeskedő kiadóztól szerkesztősé-günk címére. — A Józseffalvai gyűjtésünk javára 62v. Andrea Lázárné, aki a karácsonyi nyomormentő ak-cióra is adományozott, ugyancsak 100 leit küldött.

— Az aradi IKE (Ifjusági Keresztény Egyesület) december 10-én délután 5 órai kezdettel adventi vallá-sos ünnepélyt rendez, melynek műsora a következő: 1. Gyülekezeti ének: 75. dicséret. 2. Imát mond: Ko-vács Zoltán vallásánár. 3. Ch. H. Rinck: Előjáték. Or-gonán előadja: Hirsch József. 4. A bűnbe esmerült vi-lág vária a szabadulást. Előadja: Tartia: Szilágyi Sán-dor pankotai református lelkész. 5. Gluck K.: Himnusz és Bach J. S.: Hittel, alázattal... Énekl: Hirsch Jó-zsefné, Orgonán kíséri: Hirsch József. 6. Lovász Ró-za: Karácsonyváras. Szavallja: Turav Anna. 7. Ki az?, és Van egy... Énekl a református énekkar. Vezényel: Hirsch József. 8. Abrányi Emil: Keresem az Istent. Szavallja: Szilágyi Sándor református lelkész. 9. Imát mond: Szentes György segédlelkész. 10. Gyülekezeti ének: 77. dicséret 1. és 5. vers. A rendezőség az ér-deklődőket a vallásos ünnepélyre szeretettel meghívja.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:
FÖLDES gyógyszerész, Str. Eminescu.
KÁRPÁTI gyógyszerész, Bul. Reg. Ferdinand
ROZSNYAI gyógyszerész, Piața Avram Iancu.

Vérbelegység és azok következményei

**Bőrbetegség — Vérkeringési zavarok
Viszértágulás és nagyfoku érlemezés**

A mai lázas életünkben, amikor gyorsan eszünk, amikor az ember túlterheli magát, ritka, hogy a salaklerakódások ne gyűnének össze az izmok és idegrostok közzé, ugyanakkor ne szűkíték meg a véreket, megmérve a fogakot és megmérgezve a vért.
Az Urodonallal a székrekedési mérgezés, zsíradék, oxalsav, cholesterin, hűgsav, kíméletlenül kitakarodik.
Az Urodonallal a szervek meg vannak védve a vértőlulástól és azok működésére nem hat zavarólag.

URODONAL

MEGTISZTITJA A VÉRT
KAPHATÓ GYÓGYSZERTÁRAKBAN ÉS DROGÉRIÁKBAN

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY, MEGBIZHATÓ MÁRKA

SPORT KÖZLÖNY

A Gloria csapata nyerte az ifjúsági bajnokság őszi fordulóját

Vasárnap befejeződnek a küzdelmek

Az ifjúsági bajnokság őszi küzdelmei végső stádiumba jutottak: már csak mindössze három elmaradt mérkőzés van hátra és pedig a Gloria—Asztra, Titanus—Tricolor és Crisana CFR—AAC mérkőzések. Ezek a hátralevő meccsek azonban már nem befolyásolják az első hely kérdését; ez ugyanis már előzetesen eldőlt a Gloria javára. A Gloria kitűnő ifjúsági csapata mellet arra, hogy az első helyet foglalja el, mert az együttes valóban a mezőny legjobbjai és egyetlen vereséget az AAC-tól szenvedte el, döntetlenül pedig a Transilvânia ellen játszott. A lebonyolított mérkőzéseik közül hét alkalommal úgy győzött a Gloria ifjúsági együttese, hogy gólt sem kapott!

Igen jól szerepelt az őszi bajnoki idényben az ATE és a Hakoah ifjúsági együttese is, amelyek a Gloria után kétségtelenül legjobbjai a csoportnak. Az Asztra és az AMTE is nagy játékerőt képviselnek, az Olimpia az idény végére kissé visszaesett, az Unirea pedig szeszélyesen játszott. A Transilvânia nehezen lendült be, az AAC pedig jóval

képességei alatt szerepelt és csak a Gloria ellen aratót győzelme értékes. A Titanus, Egyetértés és Crisana CFR is egészséges futballt játszanak, a Tricolor viszont az elmúlt évhez viszonyítva hatalmas visszaesést mutatott, ami főként a pályahiány nyál magyarázható.

Az őszi bajnoki táblázat a következőképpen alakult:

1. Gloria	11	9	1	1	60	5	19
2. ATE	12	8	2	2	46	14	18
3. Hakoah	12	7	3	2	43	23	17
4. Asztra	11	7	1	3	31	23	15
5. AMTE	12	7	1	4	33	20	15
6. Olimpia	12	7	—	5	31	27	14
7. Unirea	12	5	2	5	26	36	12
8. Transilvânia	12	4	3	5	25	27	11
9. AAC	11	4	—	7	16	19	8
10. Titanus	11	4	—	7	32	38	8
11. Egyetértés	12	3	1	8	16	46	7
12. Crisana CFR	11	3	—	8	18	46	6
13. Tricolor	11	1	—	10	7	60	2

A nemzeti bajnokság

góllövőinek élcsoportja az alábbi:

10 gólos: Bogdan (Rapid), Bodola (Venus).
8 gólos: Auer (Rapid), Bindea (CAMT), Kovács (U. Tricolor).

7 gólos: Marksteiner (Ripensia), Constantinescu-Grecu és Gica Popescu (Sp. Studentesc), Iordache (Venus), Zsizsik I. (UDR).

6 gólos: Batrin (AMTE).

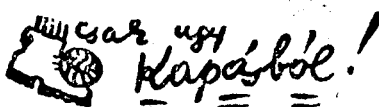
5 gólos: Lukács (Carpati), Barátky (Rapid).

A magyar bajnokság állása

1. Káspeszti	11	7	2	2	34	17	16
2. Újpest	11	6	4	1	30	17	16
3. Szeged	11	7	2	2	25	16	16
4. Hungária	11	6	3	2	30	17	15
5. Ferencváros	11	7	0	4	35	21	14
6. Törekvés	11	6	2	3	23	19	14
7. Elektromos	11	5	2	4	22	24	12
8. Haladás	11	5	1	5	23	22	11
9. Bocskai	11	5	1	5	19	30	11
10. Szolnok	11	3	0	8	16	24	6
11. Gamma	10	2	2	6	13	22	6
12. Kassai AC	11	2	2	7	14	29	6
13. Taxisok	11	2	1	8	17	30	5

O Románia mezei futóbajnokságát az atlétikai szövetség megsemmisítette, mert vasárnap a versenyzők eltévesztették a kijelölt pályát. A bajnoki versenyt szerdán, december 6-án a szövetség rendezésében futják le újra.

O Olaszország teniszcsapata Kopenhágában Dánia ellen 6:0 arányban vezet a második versenynap után. Az olasz csapatban Cucelli, Romanoni, Canapelle és Quintavalle sorra nyerték a mérkőzéseket.

A magyar bajnokságban vasárnap a következő mérkőzéseket bonyolítják le: Hungária—Törekvés, Taxisok—Haladás, Gamma—Ferencváros, Káspeszti—Kassa, Elektromos—Bocskai, Szolnok—Szeged.

Olaszországban a tizedik bajnoki fordulózt játszották le és az eredmények a következők: Bologna Bari 3:1, Juventus—Novara 1:0, Venezia—Lazio 2:1, Milano—Napoli 4:1, Liguria—Genova 2:1, Ambrosiana—Fiorentina 3:0, Roma—Torino 0:0, Triestina—Modena 4:1. A sorrend: 1. Ambrosiana 14 p., 2. Bologna 14 p., 3. Lazio 12 p., 4. Genova 12 p., 5. Triestina 12 p., 6. Venezia 12 p.

Budapesten vízpoló-kupamérkőzéseket bonyolítottak le, amelyek során az FTC 4:0 (1:0) arányban győzött a BEAC ellen, az MTK pedig 5:4 (1:2) arányban győzte le a BSE csapatát.

Baillet-Latour gróf, a NOB elnöke Brüsszelben kijelentette, hogy amennyiben Finnország nem tudná 1940-ben megrendezni az olimpiai játékokat, úgy azokat elhalasztják, Amerika ugyan aláírozott a megrendezésre, de a NOB az ajánlatot visszautasította azzal, hogy az európaiak a jelenlegi viszonyok között aligha utazhatnának Amerikába.

O Megjelent a Sport és Kritika jubileumi száma. A népszerű sportszaklap jubileumi száma, amely a 14 oldalas lapból és a 32 oldal terjedelmű sportévkönyv mellékletből áll, hétfőn jelent meg és sportkörökben élénk érdeklődést keltett. Sok érdekes, színes cikk tartja a sportlap jubileumi számát, amely rengeteg olvasnivalót, szócikket, statisztikai adatokat is tartalmaz. A nagy érdeklődés következtében a Sport és Kritika jubileumi száma már csak néhány napig kapható az összes elárusítóhelyeken. Az ára a melléklettel együtt 8 lei.

TEKESPORT

Az aradi tekekörzet hétéfői ülésének határozatai

Az aradi tekekörzet első teljes ülésén több fontos határozatot hoztak, mely olyan kérdéseket tisztáztak, melyek állandó vita tárgyát képezték.

A jövőben minden mérkőzést pontosan a kitűzött időpontban kell kezdeni. A rendező egyesület a kitűzött időpontban köteles teljes csapatával jelen lenni, míg a vendégcsapat legkésőbb 15 perccel később. A játékvezető tartozik a fenti rendelkezéseket pontosan betartani és a mérkőzést megkezdetni. Nem teljes csapattal jelentkező csapat kiegészülhet a játék végéig is, azonban a később jelentkező játékos csak a meg nem kezdett menetben állhat be a csapatba. Tehát a jövőben játékosra nem lehet várakozni, hanem vagy tartalékkal kell a csapatot kiegészíteni, vagy a hiányzó játékos nélkül kezdeni a játékot, ki csak a megérkezte utáni menetben egészítheti ki a csapatot.

A tekekörzet felhívja valamennyi egyesületét, hogy december 11-én este 8 órakor összes igazolt játékosáról egy névjegyzéket teriessen be a körzethez, melyben a játékos neve, igazoló-könyvcskéjének száma, illetőleg amennyiben igazoló-könyvvel még nem bírna, az igazolását kérő postai feladóvevény száma legyen feltüntetve. Ugyanakkor ez a postai feladóvevény bemutatandó.

A tekekörzet a fenti rendelkezését he nem tartó egyesület ellen a lesgzigorubb büntető szankciókat alkalmazza.

A Fortuna B) csapata elmaradt mérkőzése közül a Prieteni B) elleni mérkőzését szombaton, december 9-én este 9 órakor játsza el a Nagy Béla-vendéglő versenypályáján.

Az Infratirea egyéni versenye, mely szombaton este vette kezdetét, ma, szerdán este nyer befejezést. A verseny a vasárnapi csapatbajnoki mérkőzések miatt vasárnap megszakadt és a versenyzők kívánságára szerda estére halasztották a befejezést.

A csapatbajnokság ötödik fordulója vasárnap, december 10-én nyer lebonyolítást a következő programmal:

AAC—Prieteni, AAC-pálya, délután 5 óra, bíró: Pascu Petre.

Előtte, 4 órakor a B) csapatok mérkőznek. Transilvania—Infratirea, Tricolor-pálya, délután 6 óra, bíró: Allár.

Előtte, délután 4 órakor a B) csapatok mérkőznek. Metalurgist—Fortuna, Metal-pálya, délután 7 óra, bíró: Weszely.

Előtte, 5 órakor a B) csapatok mérkőznek.

Rádióműsor

— Romániai adászatok. —

SZERDA, DECEMBER 6.

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés és vizuálisjelzés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Victor Predescu zenekara. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.10: A zene folytatása. 14: Hírek. 14.20: Rodica Buior népdalokat énekel. 15: Művészeti és kulturális közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelzés. 19.02: Művészeti krónika. 19.17: Román könnyűzene.

Radio-Romania. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti. 19.50: A lemezek folytatása.

Bucuresti, Radio-Romania. 20: Dr. I. Simian előadása: Hogyan védhetjük meg iskolás gyermekeinket a fertőző betegségektől? 20.15: Jean Moscovoi románokat énekel, zongorán kíséri Gaston Ursu. 20.35: Közvetítés az Operából. Schubert—Berté: Három a kislány. Három felvonásos operett. 21.30: Hírek, sportközlemények. 23: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Hanglemezek. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizuálisjelzés. 14.30: Bura Sándor és cigányzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Mikulás-est. 17.45: Időjelzés, időjárásjelzés, hírek. 18.15: Melles Béla zenekara. 19.45: Arany János Toldijából előad Kiss Ferenc, a Nemzeti Színház örökös tagja. 20.25: Hírek. 20.30: Diszeloadás követítése. 21.50: Hírek. 22.40: Hírek, időjárásjelzés. 23.30: Oláh Kálmán cigányzenekara muzsikál. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Magyar és külföldi tánclemezek.

Budapest II. 20.30: Olasz nyelvoktatás. 21: Hírek. 21.20: A rádió szalonzenekara. 22.30: A tudomány műhelyéből. Felolvasás. 23: Időjárásjelzés.

Belgrád. 13: Népdalok. 13.45: Rádiózenekar. 14.40: Hírek. 15: Dijewskv énekes. 15.30: Lemezek. 19.05: Lemezek. 19.15: Rádiózenekar. 20.30: Felolvasás. 20.40: Lemezek. 21: Opera.

Tiz kisebbségi színház nyert működési engedélyt az ország területén

Marcus Stefan dr., művészeti felügyelő, aki Erdély színházi ügyeit intézi, megküldötte Arad város vezetésének a miniszteri engedéllyel működő kisebbségi színházak névsorát azzal, hogy a város köznevelődésiügyi szakosztálya gyakorlatilag megfelelő felügyeletet ezen színházak működése felett. A névsorban a következő nevek szerepelnek: Hegedüs Miklós, Jódó Károly, Mihályi Károly, Antal Lajos, Thalia R. T., Ongverth Gusztáv, Mészáros Béla, Kozma Hugó, Szabadkay Miklós és Hevesi Miklós.

Ami a város ellenőrzési tevékenységét illeti, ennek ki kell terjednie a következőkre: a

szövegek látványozása — aminek ott kell szerepelnie a szöveg minden lapján; — a szerzői díjak kiegyenlítésének ellenőrzése, ne legyenek a társulat által előadott szövegekben sértő kifejezések; a színházi szindikátusi tagdíjak kiegyenlítésének ellenőrzése, valamint az ehhez hasonló ténykedések figyelemmel kísérése. Végül rámutat a művészeti felügyelő átírata arra is, hogy a katonai öltözetek (egyenruhák) valamint népviseletek használata tekintetében azok a szabásminták és előírások mérvadók, melyeket a Thalia R. T.-nek írtak elő a kolozsvári katonai és polgári hatóságok.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Ezer holddal akarják növelni Arad megyében a kenderrel bevetett területet

Elkészült az aradmegyei őszi vetésekről szóló kimutatás

Az aradi Mezőgazdasági Kamarában elkészült az idei őszi szántásra, illetve vetésre vonatkozó kimutatás. Eszerint búzával 105.880 hektárt, árpával 8332, rozsossal 963, repcével 50, búkkönnnyel 55 hektárt vetettek be. Bár a helyzet kedvezőtlenebb a tavalyinál, ez nem annyira a munkásságnak, mint inkább a rossz időjárásnak tudható be. Mindezekre való tekintettel a Mezőgazdasági Kamara felhívást intéz a gazdákhöz a szántási munkálatok elvégzése, valamint a tavaszi vetések fo-

kozása végett. A gondos tavaszi vetésekkel ugyanis a helyzet lényegesen megjavítható.

Behatóan foglalkoztatja a Mezőgazdasági Kamarát a kender termelés fokozása is és oda akar hatni, hogy az eddig 2353 hektárnyi kenderrel bevetett területet még ezer holddal növeljék. Egy kenderfeldolgozó gyár a közel-múltban ajánlatot tett a Mezőgazdasági Kamarának, hogy hajlandó anyagi biztosítékkal elősegíteni a kendertermelés fokozását.

Ujabb rendelkezést adott ki a nemzetgazdasági minisztérium a külkereskedelmi rendszer alkalmazásáról

Miképpen történik a szabadforgalmi devizák értékesítése — Továbbra is végrehajtják a clearing-egyezményeket

Az új külkereskedelmi rendszer végrehajtásával kapcsolatban a nemzetgazdasági minisztérium a következő újabb utasításokat adta ki:

a) A bármely országba eszközölt kivitel ellenértéke a Banca Nationala számlájára a Jegybank külföldi levelezőinél fizetendő be.

b) Az összes export-ügyletek bejegyzése, valamint a devizák beérkezésének ellenőrzése a Banca Nationala által történik a kiviteli nyilatkozatok alapján, amelyeket — miként a múltban — ezúttal is el kell juttatni a Banca Nationalához. A bejegyzés alapjául veszik még az átadási kimutatásokat is, amelyeket vagy az exportőrök vagy pedig a meghatalmazott pénzügyészek nyújtanak be.

c) A nemzetgazdasági minisztérium eljár mindazon exportőrök ellen, akik nem tesznek eleget devizaátadási kötelezettségüknek vagy pedig nem nyújtják be a törvényes határidőn belül a b) pont alatt felsorolt iratokat. Az átadó devizák összegének csökkentésére vonatkozó esetleges kérvényeket a külkereskedelmi hivatalhoz kell beadni, amely az elintézését közli a Banca Nationalával.

d) A Banca Nationala közli a meghatalmazott pénzügyészekkel a 100 és 70 százalékos szabadforgalmi kereteket azon export-ügyletekkel kapcsolatban, amelyek esetében a teljes ellenértéket szabad devizákban kell kiegyenlíteni. Ezeket a devizákat csak azután tartja az exportőrök rendelkezésére, miután a meghatalmazott pénzügyészek bemutatják a 30 százalékos devizakeret átadásáról szóló kimutatásokat. Ezt a keretet minden export-ügylet után át kell adni a Banca Nationalának. A kimutatásban részletesen fel kell tüntetni azokat az export-ügyleteket is, amelyekre vonatkozik a 100 százalékos és a 70 százalékos keretet a meghatalmazott pénzügyészek útján értékesítik, amelyek a Banca Nationala révén juttatják el a fizetési rendelkezéseket. Azon összegeket, melyeket a törvény által megállapított 15 napos határidőn belül nem értékesítettek, a Banca Nationala vásárolja meg a

hivatalos árfolyamon, amelyhez még hozzá számítja a 38 százalékos felárat. A d) pont intézkedései az 1939. szeptember 17-ike óta lebonyolított összes export-ügyletekre vonatkoznak.

e) Az 1939. szeptember 17. előtt lebonyolított kivitelből származó devizákat a Banca Nationala előző ügyviteli számlájára könyveli el és az 1939. szeptember 17-ike előtt jóváhagyott transzferkötelezettségek fedezésére fordítja. Abban az esetben, ha az itt említett devizák nem folynának be, a Banca Nationalának jogában áll a kihágók ellen eljárni.

f) Azon esetekben, amikor az 1939. október elsején életbelépett kifizetési rendszer nem alkalmazható, mert clearing-egyezményes államokról vagy pedig olyan államokról van szó, melyekkel az említett rendszertől eltérő megállapodásunk van, a Banca Nationala teljes egészében, miként eddig is a fizetési és clearing egyezményekben foglalt intézkedések alapján jár el.

g) Az előző műveletek felszámolására a Banca Nationala a következő ügyekben végzet ellenőrzést és rendelheti el bizonyos műveletek megsemmisítését:

1. Az 1939. október elseje előtt eszközölt előzetes árfizetések.

2. Az 1939. október elsejéig eszközölt olyan árubehozatal ellenőrzése, amely devizára nem jogosító behozatali engedélyek alapján történt.

3. Az 1939. október elsejéig olyan összegekből eszközölt külföldi fizetések ellenőrzése, melyeket az exportőrök a fenti időpont előtt tartottak vissza a Banca Nationala jóváhagyásával.

4. Az 1939. május elsejéig szabadforgalmi devizákban eszközölt fizetésekre vonatkozó okmányok érvénytelenítése.

Ugyancsak folytathatók teljes felszámolásukig az 1939. szeptember 17-ig eszközölt kompenzációk, az 1939. szeptember 17-ig jóváhagyott különleges kompenzációk, valamint a Banca Nationalával szemben 1939. október elsejéig vállalt összes kötelezettségek.

Erdekes per

egy francia hajóstársasággal Németországba irányított gabonaszállítmány miatt

A brailai törvényszékhez legutóbb érdekes keresetet adott be a „Dunarex” nevű gabonakereskedelmi vállalat. A keresetben a cég rámutat arra, hogy ez év augusztusában berlini importőr cégeknek 1.700.000 kg. búzát és 650.000 kg. árpát adott el. A mezállapodás értelmében az árut Regensburgba kellett szállítani, abban az esetben pedig — így hangzott a szerződés — ha az árut nem az említett kikötőben adták át, a szerződés hatályát veszti és az áru a Dunarex társaság rendelkezésére áll. A gabonaneműk leszállítására a Dunarex vállalat négy francia hajót bérelt ki és ezek el is indultak a Dunán Regensburg felé. Időközben azonban kitört a háború és a francia hajóstársaság táviratilag megtiltotta a még román területen lévő hajóknak utink folytatását. A hajók ezért Turnu-Severinben kikötöttek. A francia hajóstársaság megtagadta az áru tovább szállítását, sőt azt is lehetetlenné tette, hogy az árut más hajókra rakják át. Mindezekre való tekintettel a Dunarex vállalat beperelte a brailai törvényszék előtt a francia hajóstársaságot és az áru kiadásának elrendelését kéri, ezenfelül pedig fenntartja magának a jogot külön kártérítési kereset megindítására.

= 10 SZÁZALÉKKAL CSÖKKENT A KÁVÉ, TEA ÉS KAKAO ÁRA. Bucuresti. A tegnapi áru tőrsdén a gyarmatári cikkek, kávé, tea és kakaó árai 10 százalékkal csökkentek.

= Erejkedő irányzatot mutat a román állat-kivitel. Egy most közzétett kimutatás szerint az utóbbi három évben az esztendő első tíz hónapjában az ország állatkivitelére a következőképpen alakult: 34.979 szarvasmarha 1937-ben, 31.292 1938-ban, 49.736 1939-ben. Sertés: 144.247 1937-ben, 151.029 1938-ban, 155.259 1939-ben. Bárány és juh: 15.034 1937-ben, 37.856 1938-ban, 155.259 1939-ben.

= ELHALASZTOTTÁK AZ ORSZÁGOS MAGYAR IPAROS EGYESÜLET ALAKULÓ KÖZGYŰLÉSÉT. Hosszu hónapok szervező munkájának eredményeképpen december 10-re tűzte ki az előkészítő bizottság az Országos Magyar Iparos Egyesület alakuló közgyűlését, amely Kolozsváron lett volna. A közgyűlés iránt Erdélyszerte nagy érdeklődés nyilvánult meg a magyar iparosok körében. Közbejött események miatt azonban a közgyűlést december 10-én nem lehet megtartani. A Magyar Népköztársaság Országos Központja körlevelében értesítette erről a tagozatokat és közölte, hogy az Országos Magyar Iparos Egyesület alakuló közgyűlését január hónapra halasztották el.

= Tízmillió rendkívül hitel a fával való segélyezés céljára. Bucuresti-i jelentés szerint 10 millió leies rendkívül hitelt nyitottak a katonai összpontosításra bevonultak családjainak fával való segélyezésének fedezésére. A kormány határozatának megfelelően minden érdekelt család egy szekér-rakomány fát kap.

= A Nemzeti Szövetkezeti Intézet eddig 43 ezer vagon búzát exportált. Az intervenció sorsán a Nemzeti Szövetkezeti Intézet eddig 73 ezer vagon búzát vásárolt össze. Ebből a mennyiségből 43 ezer vagon került kivitelre.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Kraicsovitz János butoni-i kereskedő özvegye, úgy az ő, mint családja nevében, ezúton mond köszönetet mindazoknak, akik szeretett férje elhalálása alkalmával a temetésén megjelentek, a sírra koszorút helyeztek, szóval vagy írásban mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek.

Kraicsovitz-család.

Legújabb jelentéseink:

Egész sereg reformtörvény-tervezetet hagyott jóvá a minisztertanács

Hétfőn folytatja munkáját a parlament — Radu Portocalét államminiszterré, Horia Grigorescut belügyi államtitkárrá nevezték ki

Bucurestből jelentik: Georgehe Tătărescu miniszterelnök elnöklése alatt kedden délután minisztertanács volt, amelyen a kormány programjának gyors végrehajtását határozták el. A mai minisztertanácson egyébként a következő törvények kidolgozását hagyták jóvá: A mezőgazdaság és ipar öt éves tervéről szóló törvényt, a kender, len és gyapot termelésének fokozásáról szóló törvényt, a közszolgálatok egyesítéséről és fizetésük összehangolásáról szóló törvényt, a társadalmi segély megszervezésének törvényét, a kereskedelmi és ipari oktatás megszervezéséről szóló törvényt, a kisebbségi, a sajtó, a céhtörvényt, továbbá az anya- és csecsemővédelemről szóló törvényt és végül az ügyvédtestület szervezeti törvényét.

A miniszterelnök bejelentette, hogy a parlament december 11-én, hétfőn folytatja munkáját. Ezután a miniszterelnök indítványára december 11-én, hétfőn folytatja munkáját. Ezután a miniszterelnök indítványára a minisztertanács a kormány gazdasági bizottságába a következők beválasztását hagyta jóvá: a nemzetgazdasági miniszter, pénzügy-, földművelésügyi-, közlekedésügyi-, munkügyi- és hadfelszerelési miniszter. A pénzügyminiszter utasítást adott az egyes tárgyak költségvetésének összeállítására vonatkozóan. A minisztertanács egyébként Radu Portocalét államminiszterré, míg Horia Grigorescut belügyi államtitkárrá nevezték ki. Egy harmadik rendelet Gh. Liteanu tábornokot bízta meg a rendőrzervezési igazgatóság ügyeinek vezetésével.

Megszakítják a diplomáciai viszonyt a szovjettal a népszövetségi tagállamok?

A finnek nem engedik át egyetlen Jeges-tengeri kikötőjüket senkinek

Róma. Itteni jelentések szerint a népszövetségi alapokmány 11. 15. és 16-ik szakaszaira hivatkozva biztosan kijelentik, hogy a Szovjet és a népszövetségi tagállamok között a diplomáciai viszony megszakítását.

Petsamo környékére újabb 10.000 finn katonát szállítottak. Ezen a frontszakaszon elkezdett nagy csata folyik, mert a finnek mindent elkövetnek, hogy az egyetlen Jeges-tengeri kikötőjük ne kerüljön szovjetkezre. Helsinkibe érkezett jelentések szerint itt a finnek 1700 orosz katonát fogtak el. Jelentik azt is, hogy az oroszok a finnek által hátrahagyott falvakban a templomokat felgyújtották.

Teleki Pál gróf:

„A finn háború aggodalommal és keserőséggel tölt el bennünket“

A magyar kormányelnök váratlan képviselőházi felszólalása

Budapestről jelentik: Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök a felhatalmazási vita során kedden váratlanul felszólalt és nagyobb beszédet mondott. A belpolitikai helyzettel foglalkozva megállapította, hogy a kormány programja nagyrészt megvalósult, másrészt megvalósulás előtt áll.

— Készségtelen, hogy gazdasági téren többet vártunk — mondotta — de megvalósítottunk mindent, amit lehetett. Külpolitikai téren megállapította, hogy Magyarország külpolitikai irányát a kormány fenntartja, sőt barátság szálait szötte új irányokban is. Majd hangsúlyozta a semlegesség jelentőségét.

— Új háború tört ki Európában a finn nemzet és a Szovjet között. Ez a háború aggodalommal és keserőséggel tölt el bennünket.

Ezután a miniszterelnök részletesen válaszolt a vita során elhangzott megjegyzésekre és felszólalásokra.

Tüzek Leningrádban és Kronstadt területén

Helsinki. Az angol hírszolgálati ügynökségek közlése szerint kedden olyan hírek érkeztek a finn fővárosba, hogy Leningrád és Kronstadt területén súlyos tüzesetek fordultak elő.

Berlin. A Deutsche Diplomatische Korrespondenz hosszabb cikkben foglalkozik a szovjet—finn konfliktussal és rokonszenvvel ir Moszkva álláspontjáról, egyben pedig megállapítja, hogy a baráti viszony felvétele után

Németországnak semmi célja nem lehet, hogy tiltakozzék az események ellen, amelyeket Moszkva természetes és érthető álláspontjának szempontjából állít be a német lap.

Koncentrációs kormány készül Svédországban

Stockholmból jelentik: A Német Távirati Iroda jelentése szerint az egész svéd sajtó koncentrációs kormány alakításának kérdésével foglalkozik. Egyöntetű az a megállapítás, hogy a kormány átszervezése nem tűr halasztást. (Rador).

Norvég-svéd-dán külügyi találkozó

Oslóból jelentik: A német távirati ügynökség hivatalosan közli, hogy Kohl külügyminiszter meghívására Svédország és Dánia külügyminiszterei december 7-én Oslóba érkeznek. A külügyminiszterek találkozásán a Népszövetség tanácsülésén tanúsítandó magatartást tárgyalják meg. (Rador).

Rendkívüli védelmi intézkedések Belgrádban

Belgrád. December hetedikén összeírják az összes belgrádi lakosokat, tekintettel a háborús veszély esetén szükségessé váló kiürítés szempontjaira. A kérdőívben mindenkinek válaszolnia kell arra, hogy 1. jelzett esetben Belgrádban marad-e, 2. maga választja-e ki a tartózkodási helyét, vagy 3. a hajóságokra bizza átmeneti lakhely kijelölését. Különben a jugoszláv fővárosban befejezéshez közelednek a köz- és magánépületekben létesített gáz- és légvédelmi fedezékek munkálatai.

Kintrekedtek a tengeren a kronstadti orosz hadihajók

Páris. A Petit Parisiennek jelentik Helsinki-ből, hogy a Balti-tengerre kifutott szovjet-orosz hadihajók nem tudnak Kronstadtba visszatérni az aknamezők, részben pedig a finnek tevékenysége miatt.

LAPZÁRTA:

A londoni Evening Standard diplomáciai levelezése úgy értesült, hogy a Szovjet új külpolitikai vonal vezetésében, nevezetesen a finnországi háború, meghasonlást idézett elő a tanácsállamok szövetségének legújabb iródájában, az úgynevezett Politbüroban, Molotov, Vorosilov és a vörös hadsereg vezetősége helyeselte a támadást és a finnekkel való leszámolás mellett foglalt állást. Kalinin és Kaganovics — Sztalin sógora — viszont elleneztek a támadás módszerének alkalmazását. Maga Sztalin vértelen győzelmet akart volna, amit diplomáciai nyomással kívánt elérni, de győzött a vörös vezérkar álláspontja és az események ennek megfelelően alakultak.

Ugyancsak meghasonlást okozott a finn-konfliktus a Kommunista Internacionáléban is, amelynek külföldi tagjai, főképpen pedig az Egyesült-Államok munkásságának képviselői, kétségbeesetten tiltakoznak a történetek ellen. Az Egyesült-Államokból a Kommunista Internacionálé tagjai tiltakozó táviratokat küldenek Moszkvába.

APROHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 ei. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetésekre a kiadóra fizetendő

ALKALMAZÁST KERES

Professorin, stellenlos, spricht rumänisch deutsch, serbo-kroatisch, sucht Beschäftigung als Zeichnerin, übernimmt Übersetzungen, gibt Stunden. Angebote an die Administration. 5478

Románul és magyarul perfekt beszélő leány állást keres, üzletbe. Cim: Str. Ardealului 37. 5511

Német kisasszony éves bizonyítvánnyal gyermekek mellé ajánlkozik. Cim: Str. Dragos Vodă 16. 5504

Órákönyvetést, vagy német levelezést vállalna, mérlegképes könyvelő. Cim a kiadóban. 5513

ALKALMAZÁST NYER

Főznitűdó mindenest, esetleg bejárónét felvesz Friedmann-üzlet, Str. Metianu No. 4. 5512

Ügyes molnárt keresek azonnali belépésre. Moara Bisztriczky, Ghioroc, jud. Arad. 5476

LAKÁS

Különbejárta, elegánsan burorozott szobát fürdőszobával keresek. Címeket „Vidéki” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 5502

Szépen burorozott szoba fürdőszobahasz-nálattal kiadó. Str. Mocioni 6. 5506

Háromszobás, fürdő-, előszobás, parket-tás, emeleti lakás azonnalra kiadó. Str. Ioan Calvin 8.

Háromszobás, modern lakás Str. Bolintineanu 4. sz. alatt nagyon olcsón kiadó. 5380

VÉTEL, ELADÁS

Egy sötét háló azonnal eladó. Str. Aurel Vlaicu No. 1—3. 5503

12 személyes schlagewaldji porcellán étkezőkészlet nagyon olcsón eladó. Comisio biz-üzlet, Dacia-kávéház mellett.

Télikabát, kitűnő állapotban, 12—14 éves fiúnak eladó. Str. Mărăsesti 41. 5505

Salgóné

Cal. Banatului és Avram Iancu-tér sarok Keres megvételre megbízóli részére burorokat, sezlonekat, gyári és perzsaszőnyegeket, ezüstneműt, antik ékszereket, dísz tárgyakat, varró- és írógépeket, stb. 5473

Dióhálók modern formában, olcsó kombinált szobák, íróasztalok, recamierek, ebédlők nagy választékban olcsón kaphatók. Süllyesztős varrógépek nagy választékban. Zálogcédlőjait olcsón hozszabbitsjuk, előleget nyújtunk. Tempo bizományi-üzlet. Fischer Eliz-palota 5433

ELADÓ: Modern tüll-függöny, ebédlőasztal-terítő, filc diványpárnák és egyéb kézimunkák. FEKETE, Str. T. Serb. 11.

PUHA ÖLMÖT megvételre keresünk. Cim a kiadóban.

ÜZLET

Fűszerüzlet január 1-re kiadó. Str. Dr. Ratiu 13. 5466

KÜLÖNFÉLEK

Sata Mihály fuvaros elvesztett 9500 lelt és egy kis noteszt, pénztárcával együtt. Kéri a becsületes megtalálót, juttassa el hozzá jutalom ellenében. Rovine, jud Arad. 578.